

aikor

TOKIKOM

2026ko urria • #272

GORANTZAILEAK DANTZA TALDEAK, 60 URTE

Gora(da)ntzaileak!

porrotx, Marimotots,
Pupu eta Lore

ZERUA LAPURTU DUTE

Sarrerak

9 €

Urte batetik beherakoak dohan

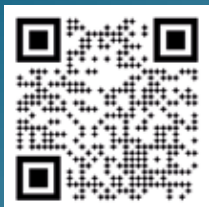
Salgai:

Zamudio: Ordainketak diruz
Liburudendan eta estankoan

Derio: Ordainketak diruz
Tahona Uribe Okindegian (Aldekone)

Online:

www.vivetix.com (bilatzailean: porrotx)
edo hurrengo QRan

LA
GA
TZU

Zamudio
Udala

18:00

ZAMUDIOKO
KIROLDEGIAN

Urriak 23

Barikua

ADI !
Bazkideak 6 €

Urriak 5 - 6 - 7

18:00 - 19:00
Lagatzuko lokalean

aikor.

Argitaratzailea:

TOTOAN Txorierriko Euskara Elkartearen Federazioa (Lagatzu, Zorritzetan, Altzora, Darabilgu eta Tximintx komunitatea)

Zuzendaria:

Xabier Goienetxe

Erredakzio burua:

Mikel Reina Barros

Argazkiak eta maketazioa:

Aner Mentxaka Alvarez

Administrazioa eta publizitatea:

Ruth Bilbao

Kolaboratzaileak:

Oihana Astobietza
Gaizka Peñafiel
Jone Goitisolo Uriarte
Irati Gañan Rodríguez
Iñaki Olabarrieta
Jose Angel Mentxaka
Estitxu Pérez Castro

Albisteak:

txorierrri@aikor.eus | 688 864 135

Kudeaketa:

aikor@aikor.eus | 747 406 561

Administrazioa eta publizitatea:

admin@aikor.eus | 688 782 642

Inprimategia:

Gertu

Banaketa:

Pac publicidad

Ale kopurua:

8.000

Lege gordailua:

BI 137-02 ISSN 1578-9322

aikor aldizkariak ez du bere gain hartzen aldizkarian adierazitako esanen edota iritzien erantzukizunik.

CC BY-SA 3.0

Aitortu - Partekatu Berdin 3.0 Moldatu gabea

SUMARIOA

- 4 Iritzia
- 4 Gutuna
- 5 Berri laburrak
- 15 **Ford Goiri - Bosch Ateka**
DIRUZ BABESTUTAKO EDUKIA
- 16 **Ignacio Quintana San Miguel**
- 18 **Txoriberri**
- 20 **Gorantzaileak**
- 24 **Jon Andoni Llodio Garmendia**
- 26 **Trebatu Txorierrin**
DIRUZ BABESTUTAKO EDUKIA
- 28 **Zozketak**
- 29 **Atzera begira**
- 30 **BATUZ**
- 31 **Neurodoinuak**
Doinu sendagarriak
- 32 **Menditik patxadaz**
Pierola
- 34 **Herbarioa**
Kaputxina
- 36 **Sukaldaritza**
Txahal katxopoa urdaiazpiko
eta gaztaz betea
- 37 **Denbora-pasak**
- 38 **Urriko agenda**

Bizkaia
foru aldundia
diputación foral

BIZKAIKO FORU ALDUNDIAK BABESTUTAKO HEDABIDEA

IRITZIA

Zorionak eta ikasturte barri on!

OIHANA ASTOBIETA GANA
Irakaslea

Euskararen eta euskal kulturaren alde ekinean gabiltzanetan, makroari begiratzen deusogu sarri: makrokontzertuak, makrotxapelketak, makroazokak... Ekimen handiok beharrezkoak dira, bai; izan be, jendar-tean fama itzela eukiteak onerako lagundu ei deusgo gurea lazeko hizkuntza eta kultura txikerrari. Ganera, kolekti-boaren parte garela sentiduteak be on egiten deusku, duda barik.

Baina, era berean, ez da ahaiztu behar txiker barik ez dagoela handirik kulturaren, eta zer esanik bez komunitate txikerretan eta minorizatueta. Gure herri eta auzoe-tan eragin zuzen-zuzena deukien alkar-teen beharra itzela da. Askok generazino

—
“Ez da ahaiztu behar txiker barik ez dagoela handirik kulturaren, eta zer esanik bez komunitate txikerretan eta minorizatueta”
—

batetik besterako lekukoa zelan pasaten dan erakutsi deuskue, herriko umeei zein gazteei euskararen eta euskal kulturaren

balioa eta indarra irakatsiz. Eta hori guz-ti hori behar-beharrezkoa dogu, batez be globalizazioaren eta euskararen kontrako oldarraldi gogorraren sasoi honetan.

Horregatik guztiagatik, eskertu eta zoriondu egin gura dodaz 2026.urte ho-netan urteurrena bete daben Txorierriko taldeak: Gorantzaileak dantza taldea (60 urte), Hiru Bat dantza taldea (55), Aril-dua jai batzordea (50), Korrika (24. edi-zioa Txorierri, 46 urte), Bertoko (30), Ekidazu abesbatza (25)... Eta seguruenik ahaztu dodazan beste hainbateri eta las-ter beteko deuziezeni be, zorionak eta ikasturte barri on! Segidu egizue ekinean, gure zuztarrak indartzen eta jendarte-an frutuak loratzen. Urrea balio doze!

GUTUNA

Ez naute kikilduko

Azken hilean nire izen-abizenak eta nire irudia zabaldu dira sare sozialetan nik egin ez nuen era-so bat leporatuz. Bi faxistek, Alberto Gon-zalo de Juanek (Pugilato bezala ezaguna) eta Dani Estevek seinalatu egin ninduten jipoi baten parte hartu izana leporatuta, nire kontrako jazarpena bultzatuz X (le-hengo Twitter) sare sozialean. Ordu gutxi batzuetan, nire irudia, izen-abizenak eta sare sozialetako kontuak (baita nire fami-liarenak ere) sareetan zeuden bueltaka.

Haien argitalpena eta gero etorri ziren irainak, mehatxuak, jazarpena eta nire zein nire familiaren inguruko informazioa zabaltzea: nire neba-arreben Ins-tagram kontuak, nire familiaren arbola genealogikoa, bizilekua, eta abar, eta abar. Mehatxu oso larriak egin ziren nire kontra: “gertutxo harrapatzen nau [zure bizilekuak]”, “honek 22 [bala mota] on batzuk merezi ditu”, Unai Romanoren irudiarekin batera, “hurrengo galele-

kua [zu zara]”, agur faxistaren emotiko-noarekin batera, eta abar, eta abar. Ezin ditut denak hemen aipatu, baina horiek dira larrienetako batzuk, ideia bat egin dezazuen.

Seinalamenduaz kontziente izan nin-tzenean, lagunei eta familiari esker, segi-tuan jo nuen salatzeraz, ez zedin akusazio faltsu hau zigorgabe geratu. Handik egun batzuetara, akusatu ninduten bi faxistek euren “akatsa” onartu zuten, esandakoa “zuzentzen” zutela esanez; hau da, era-soarekin inongo loturarik eduki gabe seinalatu nindutela faltsuki. Hori egitea-rekin batera, mezuak ezabatu zituzten. Dena den, kaltea eginda zegoen. Nire iru-diaren, izenaren, ohorearen, familiaren, eta ongizate fisikoaren kontra egindako eraso hori zegoen, eta faxisten mezuek hori segitzen zuten.

Hala ere, ez dut uste kasualitatea de-nik nire kontra egin izana, profil politiko markatua dut sareetan, eta hortik etorri-

ko zatekeen seinalamendua. Bai, aber-tzalea naiz, komunista eta baita antifaxis-ta ere, eta ez daukat ezer ezkutatzeko. Abertzaletasuna eta komunismoa Euskal Herri Langilearen askapen nazional eta soziala lortzeko beharrezkotzat dauzkut, eta horiek lortzeko antolatzen naiz. Ez naiz nire militantziaz batere damutzen.

Faxismoa kapitalismoaren tresna era-ginkor eta basatiena da, herri langilea-ren kontra erabiltzen dena burgesiak haren interesak kolokan ikusten ditue-nean. Ezin zaio neutraltasunez erantzun. Faxismoari aurre egin behar zaio kalee-tan, lantokietan, sareetan eta eguneroko edozein arlotan eta edozein bitartekore-kin. Faxismoarekin ez da eztabaidatzen, faxismoa suntsitu egin behar da.

Gora Euskal Herria antifaxista!
Ez dira pasako!

ALAIN EIGUREN ZUBIZARRETA

BERRI LABURRAK

Imanol Arriortua Zorrilla: “Munduko txapeldun izendatzea da txirrindularitzan lortu daitekeen lorpenik handiena”

Irailaren 7an, Ameriketako Estatu Batuetako Alabaman, Mikel Aristi bikotearekin batera, Munduko txapeldun izendatu ostean, etxera itzultzean ongi etorria jaso du derioztarrak familia, lagun eta hurbilekoengandik: “Nire lagunak erotuta daude, pentsatzen nuen zerbait antolatuko zutela, baina ez horrelakorik (karakar)”. Baina ongi merezitakoa izan zen ongi etorria, lorpena ere handia izan baitzen. “Sekulako poza hartu nuen. Azkenean, Munduko txapeldun izendatzea eta ortzadar mailota janztea txirrindularitzan lortu daitekeen lorpenik handiena da. Orain, urte osoan zehar, soinean eramango dut, eta oraindik sinistu ezin du dan zerbait da”, dio Arriortuak.

Hori bai, Deriora heldu zenerako “leher eginda” zegoela dio: “Ia lorik egin gabe, itzulerako bidaia oso luzea eta nekeza izan baitzen. 21:00ak aldera heldu zen herrira. Senide eta lagun ongi etorria bakarrik ez, Lainomendi Dantza Taldeko lagunak, bera dantzaria zen ere, Ohorezko Agurra dantzatu zioten. “Gogotik gozatu nuen ongi etorria eta emozio asko pilatu zitzaizkidan”.

Lorpenaren pareko oihartzuna bizitzen ari da. Txirrindulariak berak aitortu du ez zuela espero “hainbestek oihartzunik” izango zuenik. “Elkarrizketak eta prentsurrekoak izan ditut, telebistarekin egon naiz eta guzti. Horrelakoak kudeatzen ere ikasten ari naiz”.

Taupak Mintzapraktika sarean egiteko aukera eskainiko du

Eman aukera elkarri lelopean zabaldu dute aurtengo Mintzapraktika egitasmoko izen-emate epea. Mintzapraktika sarean egiteko aukera da aurtengo berrikuntza nagusia. Euskal Herriko 80 herri ingurutik dago Mintzapraktika aurrez aurre egiteko aukera.

Tauparen bazkide diren zenbait elkarrekin eta udaletan Mintzapraktika taldeetan izena emateko epea zabaldu dute. Bertan parte hartzeko, gutxienez, euskara ondo menderatzen duen pertsona bat eta hizkuntza praktikatu nahi duen lagun talde bat elkartuko da, “modu boluntarioan eta adostutako maiztasunarekin elkarriketatu aritzeko”. Baina Mintzapraktika

hori baino askoz gehiago da. Ingurune akademikotik kanpo euskara erabiltzen hasteko edo gehiago erabiltzeko aukera bat da, jende berria ezagutzeko, gure ikuspegia zabaltzeko, komunitate handi baten parte izateko. Horregatik, “ahalik eta jende gehienarengana hedatzeko” orain Mintzapraktika sarean egiteko aukera zabaldu dute ikasturte honetan. “Horrela, bere herrian Mintzapraktika talderik ez duenak, aurrez aurre bertaratzeko zailtasunak dituenak edo atzerrian bizi den euskaltzaleak aukera izango du bere taldea sarean osatzeko, eta, nahi duenean, aurrez aurreko ekintzetara bertaratzeko”.

Lezamako III. Multi Kintada, urriaren 24an

2007. urtera arte jaiotako lezamarrek hitzordua daukate urriaren 24an: III. Multi Kintada. Beste behin ere adin guztietako herritarrak elkartuko dira egun osoko egitarauan. Bazkarirako tiketak salgai egongo dira urriaren 5etik 18ra arte 30 eurotan, herriko hainbat denda eta tabernetan. Hurrengokoa da menua: gilda, txistorra, entsalada, oilaskoa eta postrea. Ogia, ura, sagardoa kupelan, ardo eta kafea ere egongo dira. Gluteningabeko menua edota beganoa nahi izatekotan edo alergia baten baten berri emateko lezamakokintadaeguna@gmail.com posta elektronikora idaztea eskatu dute.

Urriak 24, zapatua

12:30-15:00 **Frontoian topaketa eta herriko tabernetatik zehar poteoa kintoen musika tresnen eskutik**

15:00-18:00 **Bazkaria frontoian eta ondoren bingoa**

18:00-20:00 **DJ Edu & Tara frontoian**

20:00-00:00 **Primo bayoren eskutik, kalejira musikatua**

00:00-03:00 **Musika frontoian**

Urriaren 24an ospatuko du Txorierri Eguna

Beste urte batez Baserri Antzokiak Txorierri Eguna hartuko du, aurtengo urriaren 24an. Eskaintza bete-betean antolatuta dute, 11:00etatik aurrera askotariko produktuez osatutako azoka egingo dute: barazkiak, ogiak, eztiak, arropa edota eskulanak. 10 postu baino gehiago jarriko dituzte, baita taloena ere. Eguerdian Txorierriko Dantza Taldeen txanda izango da eta musika ere ez da faltako egun osoan zehar.

Kiroldegia zabalik mantentzeko akordioa

Sondikako Udalak akordioa lortu du Gestisport enpresarekin kirol instalazioen kudeaketa kontratua adostasunez amaitzeko. Hitzarmenari esker, kiroldegiko zerbitzua normaltasunez emango da lizitazio berria martxan jarri arte. Udalak kiroldegia zabalik mantenduko ditu, “Gorondaganeko ikasleei eta herriko elkarteei espazioak bermatuko dizkie, langileen baldintzak bermatuko ditu eta horniduren gastuak bere gain hartuko ditu”. Bestalde, Artebe, ohi bezala, itxita egon da abuztuan hobekuntza lanak egiteko, eta klimatizazio sistema berria urrian instalatuko dute.

'Zerua lapurtu dute' ikuskizuna, urriaren 23an, Zamudioko kiroldegian

Lagatzu Euskera Alkartek antolatuta, Porrotx, Marimotots, Puru eta Lorek *Zerua lapurtu dute* ikuskizuna aurkeztuko dute urriaren 23an, 18:00etan, Zamudioko kiroldegian. Sarrerak 9 eurotan jarriko dituzte salgai, Zamudioko liburutegian eta estankotan eta Derioko Tahona Uribe okindegian. Horrez gain, Internet bidez erosi daitezke QRaren bidez. Lagatzuko bazkideek 6 eurotan erosi ahalko dituzte, urriaren 5etik 7ra, 18:00etatik 19:00etara, Lagatzuko lokalean. Urte batetik beherakoak doan sartu daitezke.

BERRI LABURRAK

Deriok lizitaziora atera du kiroldegia berritzeko eta handitzeko lehen fasea, ia 2 milioi euroko aurrekontuarekin

Derioko Udalak lizitaziora atera du udal kiroldegia berritu eta handitzeko proiektuaren lehen fasea. Datozen urteotan udalerrian gauzatuko diren jarduketak estrategiko nagusietako bat da. Lehen fase honen lizitazio aurrekontua 1.979.404,96 eurokoa da, BEZik gabe.

Lehen fasean, batez ere, kiroldegiko sarrera eremua berritu eta handituko dute. “Helburua da espazioa erabilgarriagoa eta irisgarriagoa izatea, energia eraginkortasuna hobetzea eta eraikinaren irudia eguneratzea”, azaldu dute. Horrez gain, sarrera, joan-etorrietarako guneak eta arreta-espazioak gaur egungo erabiltzaileen beharretara egokituko dituzte.

Aurreikusitako lanen artean daude atondo nagusia eta hari lotutako pasabideak erabat berritu eta handitzea; komunak, segurtasuna eta irisgarritasuna hobetzea; gune tekniko eta administratiboak lekuz aldatzea; eta wifi gune berri bat eta atsedeen hartzeko espazio bat sortzea.

Derioko alkate Esther Apraizek urrats honen garrantzia azpimarratu du: “Lizitazio honekin, azken urteotan Deriok martxan jarritako proiekturik handienetako bati emango diogu hasiera. Lehen urratsa emango dugu gure kiroldegia eraldatzeko eta udalerriari instalazio modernoagoak, irisgarriagoak, funtzionalagoak eta herritarren egungo zein etorkizuneko beharretara egokituagoak eskaintzeko. Deriorentzat oso jarduketak garrantzitsua da, bai duen tamainagatik, bai erabiltzaileek eurek helarazi diguten eskaera bati erantzuten diolako”.

Deriok “kalitatezko” kirol azpiegiturak izaten jarraitzea nahi dute, eta kiroldegia “gure udalerriarekin batera garatzea”:

“Lehen fase honekin hasiko da eraldaketak hori, eta pixkanaka garatuko dugu, lanek instalazioen eguneroko jardueran izan dezaketen eragina, ahal den neurrian, ahalik eta txikiena izan dadin”.

HIRU FASETAN

Kiroldegia berritu eta handitzea Derioko Kirolaren 2025-2028 Plan Estrategikoan jasotako proiektu nagusietako bat da. Gainera, horrela, udalak azken urteotan egindako parte-hartze prozesuetan herritarrek behin eta berriz egindako eskaerak bati erantzuten dio.

Egungo kiroldegia 32 urte baino gehiago ditu, eta hura eraldatzeko lanak hiru fase nagusitan egitea aurreikusi dute, “instalazioaren eremu desberdinak kontuan hartuta eta, ahal den neurrian, obrak kiroldegiaren ohiko jarduerarekin bateragarri egiteko”.

Bigarren fasean lurreko eremuan egingo dituzte lanak. Besteak beste, eskola taldeentzako aldagela berriak egingo dituzte; abonatuaren aldagelak hobetu; muskulazio gela eta TRX gunea handitu; erabilera anitzeko gela berriak sortu; eta talde jardueretarako gelak hobetuko dituzte. Era berean, segurtasuna eta irisgarritasuna indartzeko hainbat hobekuntza egingo dituzte.

Hirugarren fasea ur eremura bideratuko dute, eta, besteak beste, aldagelak handitu eta hobetuko dituzte, eskola-taldeentzako gune berri bat sortuko dute eta aldagela irisgarria hobetuko dute. Deriok 5 milioi euro baino gehiago inbertitu ditu 2019 eta 2025 artean, besteak beste, kiroldegian bertan, udako igerilekuetan, futbolzelaian eta udalerriko hainbat kirol eremutan egindako jarduketetan.

BERRI LABURRAK

Eusko Jaurlaritzak 'Euskara Bonua' aurkeztu du, euskara ikasteko doako eredu berria

Eusko Jaurlaritzak *Euskara Bonua* aurkeztu du, euskara ikasteko aukera ematen duen doako eredu berri bat, hasierako ordainketa bakar baten bidez eta lau urte arteko epean. Ekimen honen helburua da ikaskuntzarako sarbidea erraztea eta, batez ere, prozesuaren jarraitutasuna bermatzea, benetako erabileraren gaitasuna lortu arte.

Ibone Bengoetxea lehendakariordeak azpimarratu du helburua ez dela soilik pertsona gehiago euskara ikasten hasatea, "baizik eta ikaskuntza hori burutzea eta eguneroko bizitzan erabiltzeko benetako gaitasuna izatea, erabiltzaile independenteak osatuz".

Sistemak aldaketa dakar egungo ereduarekiko: euskara ikasten hasten den pertsona batentzat 2.100 eurotik gorako kostua izatetik 120 euroko ordainketa bakarrera igarotzea aldi bererako (% 95eko aurrezpena), "pertsonentzako burokrasia gutxiagorekin eta hizkuntza ikasteko autonomia eta malgutasuna handiagorekin".

Azken urteotan, Eusko Jaurlaritzak euskara ikasteko oztopo ekonomikoak murrizteko politika progresiboa bultzatu du. Estrategia horri esker, ikasten hasi diren pertsonen kopurua nabarmen handitu da. Oro har, 100.000 pertsona

baino gehiago igaro dira euskaltegietatik azken hiru urteetan. "Datuek berresten dute kostua murrizteak sarbidea errazten duela, eta pauso hori ematera animatzen ditu herritarrek".

Hala ere, analisiak erakusten du pertsona horietako askok ez dutela ikaskuntza-prozesua osatzen. Errealitate horren aurrean, Eusko Jaurlaritzak ikuspegi-aldaketa bat planteatzen du orain: sarbidea erraztetik ikaskuntza-prozesuan jarraitutasuna sustatzera igarotzea.

ORDAINDU BEHIN, IKASI 4 URTE

Euskara Bonua hasierako ordainketa bakarrean oinarritutako eredu bat sartzen du, "denboran zehar malgutasun handiagoz aurrera egiteko aukera ematen duena, pertsona gehiago amaieraraino iritsi eta euskara erabiltzeko benetako gaitasuna lor dezaten". Proposamena ideia erraz batean laburbiltzen da: behin ordaintzea eta ikasteko lau urte izatea.

Sistemaren ezarpena progresiboa izango da. Datorren ikasturtean emango da lehen pausoa, eta ibilbidea B1 mailaren aurreko azpimailaraino iritsiko da. Eredua 2027-2028 ikasturtean garatuko da bere osotasunean, eta B1 mailara iristeko aukera emango du.

Jolastoki "inklusiboagoa, irisgarriagoa eta anitzagoa"

Gorondagane eskolako patio inklusibo berria diseinatzeko ari da Sondikako Udala, hezkuntza komunitatearekin elkarlanean. "Proiektuaren helburua ikasle guztientzako jolastoki inklusiboagoa, irisgarriagoa eta anitzagoa sortzea da, espazioaren erabileraren berrantolatzea eta jolas nahiz ikaskuntzarako aukera berriak eskainiz".

"Diseinuak gune aktiboak eta lasaigoak uztartuko ditu, haur guztien beharrei erantzuteko". Udala diseinua modu partehartzailean lantzen ari da, ikastetxearen, familien, guraso elkarlanean eta ikasleek ekarpenak jasoz. Lanaren fase honek 16.395,50 euroko aurrekontua izan du.

Bost greba egun deitu dituzte Osakidetzan

LAB, SATSE, ELA, CCOO eta UGT sindikatuak bost greba egunera deitu dituzte Osakidetzan, "kolektibo guztien lan-baldintzak hobetzeko helburuarekin". Urriaren 30ean eta abenduaren 14an greba egingo dute hiru lurraldetan eta abenduaren 10ean Bizkaiko langileen artean.

"Sindikatuok Osakidetzari eskatzen diogu benetako edukiak jorratu ditzala Mahai Sektorialean, eta proposamen zehatzak eta sakonekoak egin ditzala osasun publikoan lan egiten duten kolektibo guztien lan baldintzak hobetzeko". Mahai sektoriala irailaren 30ean da biltzekoa, eta, sindikatuak ordezkariek salatu dutenez, ez dute "inolako proposamenik" jaso Eusko Jaurlaritzako Osasun Sailaren aldetik..

"Ez dugu simulazio hutsik onartuko, hilero bilerak deitze hutsak ez dakarrelako benetako negoziatziorik, eta benetako edukiak dituzten proposamenak eskatu ditugu".

Aurten ez dute Loiuko Padel Liga antolatuko

Iaz lehenengo aldiz antolatu zuen Loiuko lagun talde batek Padel Liga, “ilusio handiarekin eta noraino iritsiko zen oso ondo jakin barik”. Aurreikuspen guztiak gainditu zituzten eta txapelketak “harrera bikaina” izan zuen. Jende askok parte hartu zuen eta giro bikaina sortu zuten. Aurten, ordea, ez dute txapelketa errepikatuko. Alde batetik, antolatzaileek esan dute ez dutela “denbora nahikorik lehiaketa behar bezala aurrera eramateko”. “Liga bat antolatzeak kanpotik eman dezakeena baino lan gehiago darama, eta une honetan ez dugu behar adina denbora gure ustez merezi duena eskaintzeko”. Beste alde batetik, Loiuko Udarekin “aspalditik” izaten ari diren egoerarekin du zerikusia. “Uste dugu horrelako liga bat antolatu ahal izateko elkarlana behar dela eta alde guztiok norabide berean arraun egin behar dugula. Une honetan ez dugu sentitzen horrela denik; izan ere, askotan sentitu dugu lehentasuna eman zaiela norberaren interesei proiektuari eta haren atzean dauden pertsonen bano”. Hori bai, ez dute atea betirako ixten, baina “egungo egoera dezente aldatu” beharko zela diote. “Lehen txapelketako gauza on guztiekin geratzen gara, parte hartu zuen jendearekin, une onekin eta harrera ona izan zuen zerbaite sortu izanaren poztasunarekin”.

Larrabetzuko Altxa Burua taldeak hitzaldia antolatu du urriaren 14rako

Larrabetzuko Altxa Burua taldeak *Pantallas y Crecimiento Pleno: neurodesarrollo, límites y salud mental en la infancia y en la adolescencia* hitzaldia antolatu du urriaren 14an, 17:30etik 19:30era, eskolan. Gregorio Montero mediku psikiatrak eskainiko du hitzaldia eta gaztelaniaz izango da.

BERRI LABURRAK

Joseba Ugalde, berriro txapeldun, Euskal Herriko II. Ardi Moztaileen Txapelketan

Elizondok hartu zuen irailaren 19an Euskal Herriko II. Ardi Moztaileen Txapelketa. Bertan izan zen Joseba Ugalde moztaille lezamarra eta hiru dominarekin itzuli zen: makinaz txapelduna izan zen, guraizez azpitxapeldun eta Open kategorian guraizez hirugarren. Nazioarteko lehian, Euskal Herria bigarren postuan geratu da.

“Oso pozik eta asebeteta”. Horrela geratu dira Euskal Ardi Moztaileen Elkarteko kideak Elizondon bizitakoarekin. Iaz Abadiñon antolatu zuten lehen aldiz eta aurten baieztatu dute txapelketak bidea

baduela. Txapelketari dagokionez, moztailleek “maila handia” erakutsi dute, bai euskaldunek, baita nazioartekoek ere. “Giroa bikaina izan da. Hunkituta eta beteta sentitzen gara. Gure oroimenean jasoko dugun egun horietakoa da”.

Euskal Herriko txapelduna guraizez Josu Ekisoain izan da, nazioarteko lehian Gales, Open kategorian William Craig eskoziarra izan da txapelduna guraizezko modalitatean, Open mailan makinazko modalitatean, Llyr Evans galestarra eta Senior adinean Eskoziako Duncan Adams.

Gurpide Elkartek urriaren 18an ospatuko du 27. Bertoko Produktuen Azoka

Urtero lez, hutsik egin gabe, Gurpide Elkartek Larrabetzuko beste herri-tar batzuekin elkarlanean, 27. Bertoko Produktuen Azoka antolatu du urriaren 18rako. Beste urte batez, 11:00etatik aurrera, herriko plazan, “osteratxo gozoa eta alaia egiteko aukera paregabea” izango dute herritarrek.

Hau da, “tokiko produktuak eta lehen sektoreak dagokien lekua eta garrantzia” izango duen gunean bilakatuko da Larrabetzuko plaza. Bertan, askotariko produktuez gozatu ahalko dute bertaratzen direnek: ortuaria, gazta, ezti, olio, berakatz, zeramika, sendabelarrak, txakolina... Hain zuzen ere, aurtengo gaia ‘Baserritik Sukaldera’ da, “baserria,

janaria, eta sukaldeak bide laburrean eta zuzenean duen lotura erakutsiz”.

Horretarako, bezperan, Aitor eskolako sukaldariak gidatuta, 3. Sukaldaritz Tailerra antolatu dute herriko baserrietako eta sasoiko produktuak prestatu eta dastatu ahal izateko. “Eta urtero lez, aurten ere bertokoa indartuz, azoka egun hau musika eder eta talo goxoez gurekin batera jai giroan ospatzera animatzen zaituztegu”.

Horrez gain, azokaren egunean, 10:30ean plazatik irtenda, Txinpasmen-di Guraso Elkartek *Txinpasplana familiar* ibilbidea antolatu du. Herria oinezko ibilbide baten bidez ezagutzeko “aukera aparta” izango dela nabarmendu dute.

BERRI LABURRAK

Jeuriko iturrirako sarbidea bide publikoa dela dio Lezamako Udalak

Lezamako Udalak garatutako txosten juridikoaren arabera, “nahiko froga” dau-de Jeuri iturbururako sarbidea bide publikotzat jotzeko. Gaur egun itxita dago bidea eta herritarrak horren inguruko informazioa eta azalpenak eskatzen ari ziren. Prozedura ez da oraindik amaitu.

Hala ere, udalak argitu du ikerketarekin jarraitzen duela eta helburua dela bidearen izaera juridikoa zehaztea, “haren izaerari eta hara sartzeko arauak buruz iritzi desberdinak baitzeuden”. Ikerketa prozedura jarri zuten martxan eta alegazioak eta frogak aurkezteko epeak errespetatu dituztela esan dute.

“Froga fasea amaitu ondoren, udalaren txosten juridikoak ondorioztatzen du frogan azterketa sakonak oinarri nahikoak ematen dituela bidearen izaera publikoa ezartzeko”, diote udaletik.

Txostenak jabetzen katastro egoera ere aztertzen du. “Lurra partikular baten izenean erregistratuta egoteak ez diola eragozten udalari bere ikerketa ahalmenak baliatzea, baldin eta jabetza hori ondare publikokoa izan daitekeela iradokitzen duten zantzuak badaude”.

Froga balorazioak ez du esan nahi prozedura amaitu denik. Espedientea hamar egunez jarri dute interesdunen eskura; horrela, “egoki iritzitako alegazioak aurkeztu ahal izango dituzte, dagokion erabakia hartu aurretik”.

Lezamako Udalak izapide administratiboarekin jarraituko duela adierazi du, berme juridiko osoak ziurtatuz, “interesdunen eskubideak errespetatuz eta objektibotasun, gardentasun eta interes publikoa defendatzeko printzipioekin bat etorritik jardunez”.

Hiru Bat Dantza Taldeak 55. urteurreneko jaia ospatuko du urriaren 17an

Hiru Bat Dantza Taldeak 55 urte betetzen ditu, eta urteurrena behar bezala ospatzeko, urriaren 17rako egun osoko jaia antolatu dute. Bazkarirako tiketak erosteko azken eguna urriaren 9a da: Fernan eta Crazy tabernetan eta estankotan eta mertzerian. 15 eurotan daude salgai. Egitaraua aurrera eramanez ahal izateko dantza taldeak eskerrak eman nahi izan dizkiete Zamudioko Kamara Korallari, Zoli abesbatzari, Bertoko taldeari, Kanta-reluxi eta Gazte Elai txistu taldeari.

Urriak 17, zapatua

11:30 Kalejira bidekoetxe parketik, herriko plazara arte

12:00 Dantza ekitaldia, herriko plazan

13:30 Dantza poteoa herriko taberna eta plazetatik Bertoko eta Kantarelux taldeakaz

15:00 Herri bazkaria, karpan

18:00 Zutik erromeria, karpan

IN | SUKALDEAK
insukaldeak.com

BILBAO
T. 94 402 82 54

Lehendakari Aguirre 175-177.
48015 Bilbao

DERIO
T. 94 656 85 69

Txorierriko etorbidea 9. Ed. Arteaga.
48160 Derio

**NAHI
DUZUN
SUKALDEA**

25 urteko esperientziak bermatzen gaitu.
Doako finantzaketa.

IEUP, euskararen komunikazio sarea: munduko euskaldunak mapa berean elkartzeko erronka

Proiektuak bere lehen aurkezpen kanpaina abiatu berri du. Helburua sinplea da, baina aldi berean anitzio handikoa: munduko euskaldun guztiak mapa berean agertzea. Bi pertsonaren ekimenetik sortu da aplikazioa: Toan Tran software ingeniari vietnamdarraren eta Josan Aramayo EHuko doktoregaiaren eskutik. IEUPek dio gaur egungo sare digital gehienak “mundu globalizatu baten logikaren arabera” eraiki direla. Horren ondorioz, hizkuntza eta kultura txikiak ez dira komunikazioaren erdigunean jartzen. Horregatik, uste dute euskararen etorkizuna ezin dela soilik sare globalen esku utzi. Haien proposamena ez da beste sare sozial bat sortzea bakarrik. Komunikazio eredia aldatzea da. Euskara komunikazioaren erdigunean jartzea, eta euskal komunitateak bere tresna propioa eraikitzea.

“Sare globalek sakabanatu egiten gaituzte, eta gure komunitatearen kontzientzia osoa galtzen dugu. Elkar mapa berean ikusteak, aldiz, balio sinboliko eta praktikoa handia du: nor garen eta zenbat garen ikusarazten du, komunitatearen kohesioa sendotzen du, euskararen arnagune digital bat eta denok elkartzeko plaza digital bat sortzen ditu, eta etorkizunean elkarlanerako oinarri sendo bat eraikitzekeo abiapuntu bihurtzen da”.

Sortzaileen ustez, hortik aurrera etor daitezke gainerakoak: “Euskararen erabilera indartzea, kultura biziberritzea, proiektu berriak sustatzea, euskara galtzeko arriskuan dauden herritarrak beste euskaldunekin harremanetan jartzea, adinekoak edo mugikortasun arazoak dituztenak ez baztertzeko eta, batez ere, txikia denari protagonismoa ematea”.

BERRI LABURRAK

Goiherri bi dominarekin itzuli da Munduko Sokatira Txapelketatik

Goiherri sokatira taldeak Hegoafrikan jokaturako Munduko Sokatira Txapelketan parte hartu zuen irailaren 16tik 19ra eta bi dominarekin itzuli zen: brontzezko domina, 560 kiloko gizonezkoen klub mailan eta zilarrezko domina, 23 urtez azpiko emakumezkoen kategorian, Euskal Herria ordezkatzuz.

Euskal Herriak guztira sei domina lortu ditu. Erandioko klubetik 50 pertsona

inguruk bidaiatu zuten eta lau eguneko txapelketan, gizonezkoen, emakumezkoen eta talde mistoen hainbat kategoriatan lehiatu dute. “Emaizta bikain hauen atzean urteetako lana, entrenamendua, konpromisoa eta talde lana daude. Gainera, esperientzia bereziki aberasgarria izan da klubeko gazteenentzat, munduko mailarik gorenean lehiatzeko aukera izan baitute”, adierazi dute.

Diviparen Derioko lantokia itxi nahi dutela salatu du ELAk

56 lanpostu kolokan geratuko dira Fedrigoni taldeak jarduera deslokalizatu nahi duelako. Sindikatuak iragarri du mobilizazioak egingo dituztela.

Divipa enpresak Derion duen lantokia itxi nahi dute. Hori salatu du ELA sindikatuak, izan ere den Fedrigoni talde multinazionala enpresaren jabea jarduera

“deslokalizatu” nahi duela diote. Hau da, kolokan daude 56 lanpostu. “ELAk uste du lege kanpoko erabakia dela eta salatzeko den Bizkaiko industria sarearen parte den lantegi bat galtzea ekarriko lukeela”, adierazi dute sindikatutik. Era berean, iragarri dute mobilizazioak egingo dituztela erabakiaren aurka egiteko.

BERRI LABURRAK

Ekologistak Martxanek Derioko eta Loiuko udalei eskatu die panpako luma erabat desagerrarazteko

Mantulizen piztutako suak 95 hektarea kaltetu ditu eta bi baserri hustu behar izan dituzte. Ekologistak Martxan taldearen arabera, horrek “agerian” uzten du espezie inbaditzaile hori “oso zabaldua eta sukoia” dela. Erakunde ekologistak erreklamazio formal bat erregistratuko du Derioko eta Loiuko udaletan, “berrehalako plan bat exijitzeko eta erretako eremuak udaberrian inbasioa ugaritzea saihesteko”. Ekologistak Martxanek ohartarazi du benetako ingurumen eta segurtasun arriskua ez dela oraindik amaitu, eta areagotu egin daitekeela da-

tozen hilabeteetan: “Mantulizen kaltetutako lursailak negu honetan uzten badira sustraiak kendu gabe, udaberrian luma izurri kontrolaezina izango dugu, eta aurrekoa baino askoz okerragoa”.

“Mantulizeko sutea abisu serioa izan da, espezie inbaditzaileei gero eta azalera handiagoak kolonizatzen uzten badiegu gerta daitekeenaren berri emateko. Ez dugu aldi baterako erabakirik nahi; Derioko eta Loiuko udalei errotik konpontzeko eskatzen diegu, etxebizitzaren segurtasunagatik eta gure inguruko ingurumen osasunagatik”, esan dute.

Udaletako langileen greba, urriaren 8an

Apirilaren 23an bi orduko lanuztea osatu zuten eta ekainaren 4an egun osokoa. ELAk eta LABek egin dute deialdia, Eudel patronala negoziatzera behartzeko. Sektoreko lan hitzarmena berritu gabe dago 2010etik, nahiz eta negoziazio mahaia irekita egon. Udalhitzeko mahaian “aurrerapausorik” ez dagoenez, grebara joko dute Arabako, Bizkaiko eta Gipuzkoako udaletako langileek, ELAk eta LABek deituta. Haiek dute gehiengoa sektorean, %83,4ko ordezkaritza dute. Duela urte eta erdi sortu zen negoziazio mahaia sindikatuen eta Eudelen artean. Deitzaileek zuzenean interpelatu dute udalen elkarteak, negoziatziorako “borondatea” izan dezala eta langileen baldintzak “erdigunean” jar ditzala exijitzeko. Besteak beste, “erosahalmena berreskuratzeko” neurriak hartzea nahi dute, euskaraz lan eta bizitzeko baliabideak jartzea, lanaldia murriztea, errelebo kontratuak ezartzea eta gazteberritze planak egitea. Egungo lan hitzarmenak hamasei urte darabatzatza bere horretan, eta sindikatuek salatu dute zenbait udaletan akordio “partzialak” bai, baina hitzarmen «integralik» ez dela egin.

Derioko Udalak %100 elektrikoak diren bi auto erosi ditu udal zerbitzueterako

Derioko Udalak beste urrats bat eman du “modernizazioan eta mugikortasun jasangarriaren aldeko apustuan”, %100 elektrikoak diren bi ibilgailu erosita. Horietako bat Udal-tzaingoaren zerbitzura jarri dute, eta bestea Udal Brigadaren eguneroko lanetarako erabiliko dute.

Ibilgailu berriak erosteko inbertsioa 83.000 eurokoa izango da (BEZa aparte), eta horien bidez udal zerbitzuek emisiorik gabeko autoekin lan egiteko gaitasuna indartuko dute. Erosketa honen bidez, udalak handitu egin du jabetzan duen ibilgailu flota: Udal-tzaingoak bi ibilgailu ditu erabilgarri, eta Udal Brigadak, aldiz, lau.

"Harrera ona" izan du abuztuaren Nagusien Etxea irekitzeak

Lehen aldiz, Derioko Nagusien Etxea irekita egon da abuztuaren zati handi batean, eta neurri horri esker, "adineko pertsonen topagune eta elkarbizitzarako gune horretaz gozatzen jarraitu ahal izan dute udan ere". Zentroa abuztuaren 3tik 9ra baino ez zen itxi, eta gainerako hilabeteetan ordutegi zabalean ireki zen, 10:00etatik 21:00etara.

"Ekimenak harrera oso ona izan du, eta erabiltzaile ugari izan ditu hilabeteen zehar. Horietako asko pozik agertu ziren udan zerbitzu hori izaten jarraitu ahal izateagatik, eta bereziki baloratu zuten beren errutinak mantentzeko aukera, beste pertsona batzuekin denbora partekatzeak aukera eta udan ere erreferentziazko espazio batez gozatzeko aukera", adierazi dute udaletik.

BERRI LABURRAK

Derio Lagunkoiak fase berri bat jarriko du martxan diagnostiko parte-hartzaile batekin

Derio Lagunkoia proiektuak urratsak ematen jarraitzen du. Derioko Udalak sustatutako ekimenak prestakuntzan, hausnarketan eta esperientzien trukean oinarritutako lehen fasea amaitu du, eta irailetik aurrera etapa berri bati ekingo dio, diagnostiko parte-hartzaile bat martxan jarritz.

Azken hilabeteotan, 14 lagunek osatutako talde batek hainbat prestakuntza eta lankidetzat saiota parte hartu dute. Hainbat ibilaldi ere egin dituzte udalerrian zehar, Derio "beste ikuspegi batetik" begiratzeko, "herriaren indarguneak identifikatzeko eta adineko pertsonen bizi-kalitatea hobetzen lagun dezaketen alderdiak antzemateko".

Taldeak beste udalerri batzuetan garatutako esperientziak ezagutzeko aukera ere izan du. Adibidez, Lekeitio Lagunkoia taldea bisitatu zuten ekainaren 25ean, bertatik bertara ezagutzeko taldearen ibilbidea, azken urteotan garatutako ekimenak eta adineko pertsonen komunitate lagunkoioak eraikitzeak betetzen duten zeregina.

Era berean, Bizkaiko Foru Aldundiko talde eragilearen babesa eta laguntza izan dute, eta zahartze aktiboarekin eta herritarren parte-hartzearekin lotutako hainbat baliabide eta esperientzia ezagutzeko aukera izan du.

Esther Apraiz Derioko alkateak bereziki azpimarratu du parte hartzaileen inplikazioa: "Derio Lagunkoia gure herria egunero bizi eta ezagutzen duten pertsonen entzunez eraiki nahi dugun proiektua da. Adineko pertsonen esperientzia eta parte-hartzea funtsezkoak dira beharrak identifikatzeko, dagoneko ondo funtzionatzeko duena aitortu eta balioan jartzeko, eta guztion artean Derio irisgarriago, inklusiboago eta pertsona guztientzat lagunkoioago baterantz aurrera egiteko".

FASE BERRIA, MARTXAN

Hurrengo urratsa diagnostiko parte-hartzaile bat egitea izango da, "udalerriaren errealitatea adineko pertsonen ikuspegitik xehetasun handiagoz ezagutzeko". Lan hori abiapuntu izango da beharrak, aukerak eta jarduera ildo posibleak identifikatzeko eta, herritarren parte hartzearekin, Derio gero eta lagunkoioago baterantz aurrera egiteko ibilbide-orrria eraikitzen jarraitzeko.

Horrez gain, Adineko Pertsonen Nazioarteko Eguna ospatuko dute Derion urriaren 1ean, Nagusien Etxean: Puro Relajo taldearen kontzertuarekin eta luntx batekin. Horrez gain, aurreko egunetan hainbat prestakuntza proposamen eskainiko dituzte.

BERRI LABURRAK

AEK-k euskaltegiak bete nahi ditu 2026-2027 ikasturtean

Aurkezpenean azaldu dute, kanpainako iazko leloari eutsi arren, irudia aldatu egin dela ikasturte honetan: “Besaulkia alfonbra batez ordeztu dugu. Alfonbra gonbidapena da, euskara ikasteko ustezko zailtasunen beldur den horrentzat. Era berean, ikasgelako erosotasuna kalera eramateko gonbita ere bada. Eta kanpaina, alfonbrak bezala, Euskal Herriko plaza eta kaleetara ateratu nahi dugu; euskara bera Euskal Herriko karriketara eta enparantzetara ateratu gura dugu. Baina hori horrela izan dadin, euskaltegiak bete behar ditugu lehenik eta behin, ez dakienak ikasteko, dakienak hobetzeko, praktikatzeko...”

Xedea lortzeko ezinbestekoak izango diren hainbat kontu aletu dituzte: “Euskara ikasketen doakotasuna eta irisgarritasuna, HEaren inguruan agentzia berri bat sortzea erakunde eta gizarte-eragileen jarduna koordinatzeko, pertsona migratuen harrera linguistikorako baliabide eta erraztasunak handitzea, eta, azkenik, lan munduan euskararen presentzia areagotzeko araudi, baliabide eta plangintzak sustatzea. Zentzu horretan, txalotu egiten ditugu azkenaldian Hego Euskal Herriko administrazioek doakotasunaren bidean egin dituzten urratsak; bereziki EAEn ezarri den Euskara Bonua. Hori guztia, gure ustez, ez da nahikoa, baina horixe da bidea”.

Era berean, gogoratu dute matrikulazioa zabalik dagoela AEKren euskaltegietan, “bertan herritarrek euskara eroso ikas dezaten eta euskaraz eroso bizi daitezen, horixe baita AEKren xedea. Euskaltegiak euskara ikasteko gune erosoak izatea nahi dugu, eta ikasleek handik ateratzean arlo guztietako baliabideak izatea gura dugu: lagunartean, familian, lanean, aisialdian... Erronka-zaleak gara AEKn, eta hamar-

kada batean 120.000 euskaldun oso gehiago sortzea dugu erronka. Horri begira, AEK-k 100 euskaltegi baino gehiago ditu Euskal Herri osoan, eta horien bidez beste hamaika herritara iristen da”.

Dirulaguntzei dagokienez, Euskara Bonua da 2026-2027 ikasturterako berrikuntzarik nabarmenena EAEn: A1, A2 eta B1 mailetan matrikulatzen diren ikasleek, 120 euro ordainduta, 4 urtez ikasi ahal izango dute, ezer gehiagorik ordaindu gabe. Nafarroan ere urrats bat aurrera egin da doakotasunean: A1 mailako ikasleek gain, A2 mailako ikasleek ere %100 berreskuratzen ahalko dute matrikula. Ipar Euskal Herrian, formaziorako aukera eskaintzen dute enpresek, eta langileek doan dituzte euskara-ikastaroak.

Amaitzeko, ikasturte berriko irudian ageri den logotipo berriari erreparatu: “50 urte baino gehiago Euskal Herria euskalduntzen”. AEK lehenago sortu zela adierazi dute, baina duela 50 urteko ikasturtea oso une esanguratsua izan zela: “1976-77 ikasturtean ikasle kopurua %300 handitu zen, eta ikasle uholde horrek beste dimentsio bat eman zion helduen alfabetatze euskalduntzeari: indar handiagoa hartu zuen gizarte-fenomeno moduan ere. Testuinguru horretan hasi zen AEK, AEK izenez, Euskal Herri osoan erakundetzen. Prozesu hori geroago amaitu bazen ere, 76-77 ikasturtea mugari garrantzitsua izan zen. Hori kontuan hartuta, urteurren hori gogorazi nahi izan dugu kartelen eta bestelako euskarrien bidez. Erran gabe doa hau hasiera baino ez dela. Gaur egun ere, euskarak halako mugarriak behar ditu pizkunde berri baterako bidean. Izan dadila ikasturte hau euskararen geroa bermatzeko mugarri. Bete ditzagun euskaltegiak”.

Dagoeneko bozkatu daitezke Derioko aurrekontu parte hartzaileetarako proiektu finalistak

Prozesuaren lehen fasean, guztira, 65 proposamen jaso ziren herritarren, elkartearen eta gizarte eragileen aldetik, aurreko edizioan baino lau gehiago. Udal zerbitzu teknikoek proposamen guztiak aztertu ondoren, honako lau proiektu hauek pasa dira herri bozketara: Udal rokodromoa, boleibol zelaia, petanka eta kaniketarako pista eta pump track-aren handitzea.

Zehaztu dutenez, azterketa prozesuan zehar jasotako proposamene-tako batzuk ezin izan dira bozketa fasean sartu, “udalaren eskumen eremutik kanpo geratzen direlako”. Horien artean daude anbulatorioa handitzearekin eta osasun zerbitzuak hobetzearekin lotutako zenbait ekimen. “Hala ere, udalak eskaera horiek eskumena duten administrazioei helarazten jarraituko du, eta erakundearen arteko lankidetzatik lanean jarraituko du udalerrian eskaintzen diren osasun-zerbitzuak hobetzen laguntzeko”.

Era berean, bizikleta elektrikoaren zerbitzua ezartzearekin lotutako proposamenak ere jaso dira. Kasu honetan, jarduera ez da aurrekontu parte-hartzaileen bozketan sartu, dagoeneko zerbitzua martxan jartzeko lanean ari direlako. Udalak akordio bat dauka aldundiarekin 2027ari begira Deriok bizikletak alokatzeko bi puntu izan ditzan.

Bozketa irailaren 30era arte egongo da zabalik, eta Derion erroldatuta dauden 7 urtetik gorako pertsona guztiek parte hartu ahal izango dute. Udalaren webgunean, www.derio.eus, egokitutako inkestaren bidez bozkatu ahal izango da. Parte hartzeko laguntza behar duten pertsonak Gertuan Herritarren Arreta Zerbitzura edo Kultur Birikara jo dezakete, eta bertako udal langileek prozesua erraztuko diete. Bozketaren emaitzak urriaren 15ean argitaratuko dituzte.

Whatsapp kanala,
albisteak jasotzeko

Sartu **labur.eus/aikorkanala** helbidean

Sakatu **Jarraitu**, albisteak jasotzeko

Sakatu kanpaintxoa🔔, eduki berria
dagoenean jakinarazpena jasotzeko

FORD GOIRI - BOSCH ATEKA

Ia 50 urte, hurbilenekoengandik hasita

Ia 50 urteko esperientzia daukate, denak ala denak Sondikan. Orain Txorierri Etorbideko 46. zenbakian daude kokatuta, Berreteaga industrialdeko 5C pabiloian. Astelehenetik barikura egiten dute lan, 08:30etik 13:00etara eta 15:00etatik 18:15era. Harremanetan jartzeko 944 53 25 15 eta 944 53 39 31 telefonoak dituzte eskuragarri.

Ford Goiri Bosch Ateka tailerraren bereizgarri nagusia “hurbileko tratua” da: sondikoztarrak izanik, herritarrek zaintzen dituzte, lehenasuna dira. Horrela egin dute ia 50 urteko ibilbidea, tailer familiarra izanik, hurbilekoak zaintzen dituzte. “Hori da etxean ikasi duguna, herritarrek zaindu behar ditugu lehenengo, laguntzerakoan, gero guri lagunduko digutelako”. Hasieran, Herrigunean zeukaten tailerra, baina 80ko hamarkadan gaur egungo tokira lekualdatu ziren. Bertan, “espazio oso handia” daukate lana aurrera eramateko.

Gainera, tailerrean askotariko eta denetariko lanak osatzen dituzte: mekanika, motorrak, golpeak... Eta ez bakarrik Ford markakoak, baita beste guztietakoak ere. Beraien beste bereizgarri nagusia da mekanika elektronikokoan adituak direla.

“Beste tailer batzuek ez bezala, denetariko erramintak ditugu arazo elektronikoren bat izanez gero, aurkitu eta konpondu ahal izateko. Alde horretatik, erreferenteak gara Txorierriko bailaran”. Hori guzti ez, eta autokarabanekin edota camper autoekin ere lan egiten dute. Auto elektrikoaren gorakadaren aurrean ere, bizkor mugitu dira eta beharrezko ziurtagiriak lortu dituzte kotxe horiekin ere lan egiteko.

Hori bai, arazoren bat izatekotan, ibilgailua bertara “ahalik eta arinen” eramatea gomendatzen dute “lehen azterketa bat” egin ahal izateko. Ostean, berezoaren “beharrizanaren eta ibilgailuaren dependentzia” kontuan hartzen dute. Noski, behar izatekotan, betiere daude piezen menpe. Dena hartzen dute kontuan zerbitzu bikainena eskaintzeko.

Goiri'78
 ZERBITZU OFIZIALA

944 532 515
goiritaller@fordgoiri.com

ATEKA
 Bosch Car Service

946 740 456
ateka@bosch-bcs.com

Txorierri Etorbidea, 46 - Pab. 5C - 5D
SONDIKA

T MIKEL REINA BARROS

C ANER MENTXAKA ALVAREZ

IGNACIO QUINTANA SAN MIGUEL

Tomatea, baratzeko erregea

Ba al dago baratzeko tomatea baino gauza hoberik? Janariari dagokionez, behintzat, agian ez. Soloko produktuen artean erregeak izan daitezke. Hori bera pentsatu omen zuen Ignacio Quintana San Miguelek. Baina lezamarrak pauso bat gehiago eman zuen, tomateak eduki bakarrik ez, asko eta askotarikoak landatzen ditu.

Baina ez hori bakarrik, sagarrondoak ere baditu, askotarikoak hauek ere, eta bere sagardo propioa ekoizten du. Hori gutxi ez, eta orain ogia egiten ere hasi da. Beste asko bezala, duela hiru urte jubilatuta zenean hasi zen gehiago landa munduan sartzen. Azkenean, baratzek edo horrelakoek zerbait behar badute denbora da. “Nire lanean ordenagailuaren aurrean lan egiten nuen gehien bat, eta eskuekin landu beharreko zerbait nahi nuen, baita naturarekin harremanetan egon ere”. Hau da, bere ingeniari lanean pentsatzetik eta ideia izatetik, gauzatzea eta bizitzera eman nahi zuen aurrerapausoa.

Gainera, tomateen “maitaile sutsua” kontsideratu da betidanik: “Nire ustez, izaera berezia duen produktua da, supermerkatuetan aurkitzen ditugunekin konparaketa eginez gero, aldea izugarria da”. Horrez gain, naturarekiko konexio eta dependentsia hori ere bilatzen zuen. Erronka bat azken batean.

Hain zuzen ere, aurtun 17 espezie landatu ditu, bertakoak gehienak, eta zaharrak, hau da, inolako mutaziorik ez dutenak. Urtero aldatzen joaten da batzuk. Zelan? Dastaketak egiten ditu lagunekin, mota desberdinetakoak probatzen dituzte eta bakoitzari puntuazio bat jartzen diote. 60 lagun inguru elkartzen ditu 7-8 dastaketa desberdinetan. Gero, dastaketa guztietako puntuazioak kontuan izanda, sailkapenaren behealdean geratzen direnak hurrengo urterako aldatzen ditu, eta bestelako espezie berriak jartzen ditu beraien ordez.

Erandiotik hasi, Aretxabalatik edo Tudelatik pasa, Kantabriara eta Estatu Batuetara arte dute jatorria bere tomateek. Mota askotakoak ditu, kolore, forma eta zapore desberdinetakoak. Hainbeste nabaritzen da batzuen eta besteen arteko aldea? “Hasieran, ezetz pentsatu daiteke, baina probatzen joaterakoan, bai nabaritzen direla bakoitzaren ezaugarriak”.

Espainiar Estatuko toki desberdinetatik lortzen ditu haziak, tomatearen inguruko ezagun sare handia dauka. “Hemen ere erronka handia daukat, Gaztela eta Leoneko tomate on batek agian ez duelako emaitza bera ematen, eguraldi-gatik adibidez, hemen landatzerakoan”.

Bertoko haziak bailarako kooperatibetan lortzen ditu, Lezaman, Derion eta Loiun. Kanpokoak ezagunen bidez edota Internet bidez eskuratzen ditu. “Ni baino zoroago dauden asko daude hemetik kanpo. Kantabrian, adibidez, Belgikako ingeniari batek 3.000 tomate hazi lortu ditu. Harremanetan gaude eta Luey edota Cabanillas bezalako motatakoak landatzen ditu, oso gozoak ateratzen direlako”. Ezagun sare handia dauka eta haziak bakarrik ez, iritziak edota dastaketetako puntuazioak elkarbanatzen dituzte. Dena tomatearen mesedetan.

Tomatearengandik, eta orokorrean baratzetik, gehien erakartzen duena da ez dagoela formula matematiko eta ma-

gikorik. “Ez dago trikimailurik, denbora eskaini behar zaie, eta batez ere oso gainean egon”. Esate baterako, landatzerakoan, bai ureztatzen dituela gehiago, agian kantitate gutxiagoan, baina gero bozpasei egun ematen ditu ura bota barik. “Bestela tomateak ur gehiegi izan dezake, eta ondorioz, zapore gutxiago”.

Adituaren arabera, gakoetako bat da kontu handia izatea gaixotasunekin. Sustraietan izan dezakete *Phytophthora* izeneko onddoa, beste batek hostoak horixka jartzen ditu eta beste akaro batengatik enborra berdea izan ordez marroi kolorea hartzen du. “Horregatik da hain garrantzitsua gainean egotea. Nik bere xarma hartzen diot, dena kontrolatua izan nahi eta behar dugun garaiotan, hemen ez dagoelako horretarako tarterik, natura kontrolaezina da.

Gainera, emaitza ez da berehalakoan ikusten, gaur egun gizartearen beste ezau- garrietako bat dena. Pazientzia behar da, eta landarea hazten ikusi”.

TRIKIMAILU TXIKIAK

Probak egitea ere gakoetako bat da. “Horrela ikasten da, ez dago besterik, eta batzuetan gehiago huts egiten da asmatu baino”. Bere buruari galdera asko egiten dizkiola dio, eta horrela ikasten du. “Nik ikasi nuen trikimailuetako bat izan zen, landatu aurretik, zulo sakonago baten, askapen geldoko ongarrri bat jartzea zizare hummus apur batekin. Ez ditu sustraiak erretzen eta landarea babesten laguntzen du. Bestetik, fumigatu behar izatekotan, oso garrantzitsua da euria egin ostean, berehala egitea”. Aurtun, Quintanak hiru aldiz bakarrik

fumigatu behar izan ditu, ez ditu aurretiazkorik egiten.

Alde horretatik, aldaketa klimatikoa eskertu dezakeen bakarrenetarikoa da tomatea. Eguzkia behar du, duela urte batzuk arte Euskal Herrian, nahiz eta uda izan, aurkitzeko zaila zena. “Tomate asko izan ditugu, nahiko osasuntsuak gainera azkenera arte. Urrira arte tomateak izango ditugu. Hori bai, ureztatzeari dagokionez oso gainean egon behar izan naiz batzuetan muturreko tenperaturak bizi izan ditugulako, eta horiek bai ez direla inorentzat onak”. Batzuetan ‘txapela’ eta guzti jarri behar izan die tomateei, hau da, eguzkitik babesteko zerbait, batzuetan negutegietan bero gehiegi elkartzen delako. “Gakoa 35 gradutik gora egiten duenean kontrolatzea da”. Baratzeko erregea behar bezala zaindu behar delako. ●

E.Bilbao Bidaiak

autobus zerbitzuak

oneko@bilbaobidaiak.eus
663 231 001

www.bilbaobidaiak.eus

KAFETEGIA · OKINDEGIA

LA MODERNA

Egunero, 06:00etatik zabalik

Aretxalde, 64 · LEZAMA · 946 095 091

SARRIKOLA OGITEGIA

Euskal pastela
Baserrako oga
Bizkotxoak
Hainbat tarta

 Sarrikola, z/g Larrabetzu
Tel.: 94 455 83 37
619 78 58 84

Digitalizazioa, aukera berriak guztiontzat

Gero eta gehiago, teknologia eta tresna digitalak gure eguneroko bizitzako ia esparru guztietan daude presente. Komunikatzeko, informazioa bilatzeko, izapideak egiteko, ikasteko, lan egiteko edo ekimen berriak abian jartzeko erabiltzen ditugu. Horregatik, gaitasun digitalak garatzea gero eta garrantzitsuagoa da, baina pertsona guztiek ez dituzte behar edo interes berberak.

Horren aurrean, Txorierriko Mankomunitatean digitalizazioaren inguruko hainbat proposamen garatzen ari gara, herritarren profil eta behar desberdinei erantzuteko. Helburua ez da soilik tresna digitalak erabiltzen irakastea, baizik eta teknologiak eskaintzen dituen aukerak pertsona gehiagorengana hurbiltzea eta egunerokoan, lanean, ikaskuntzan edo ekintzailertzan baliabide erabilgarri bihurtzea.

Ildo horretan, proposamen batzuk 55 urtetik gorako pertsonen zuzenduko zaiz-

kie. Kasu horietan, oinarrizko gaitasun digitalak lantzeaz gain, eguneroko bizitzan erabilgarriak diren tresnak ezagutzeko eta autonomia handiagoz erabiltzeko aukera eskaini nahi dugu. Baina, era berean, badira teknologiarekin harreman handiagoa duten eta urrats bat gehiago eman nahi duten pertsonak, adimen artifiziala bezalako gaitetan sakontzeko interesa dutenak, esaterako.

Azken horretan, bereziki interesgarri iruditzen zaigu belaunaldien arteko ikaskuntza sustatzea. Ezagutza ez doa norabide bakarrean: gazteek ere badute zer erakutsi, eta adinekoek esperientzia, ezagutza eta ikasteko jakin-min handia dituzte. Horregatik, hainbat arlotako ikasleek prestakuntza eta laguntza eman ahal izango diete interes eta motibazio digitala duten adineko pertsonen. Teknologia ikasteko espazioa izateaz gain, elkar ezagutzeko eta belaunaldien artean ezagutza parte-

katzeko topagunea ere izan daiteke.

Digitalizazioak, gainera, aukera garrantzitsuak eskaintzen ditu enpleguaren eta gizarteratzearen esparruan. Hainbat gaztek, batez ere hizkuntza- edo kultura-oztopoak dituztenek, zailtasunak izan ditzakete beren prestakuntza eta gaitasunak behar bezala erakusteko. Tresna digitalek lagundu dezakete beren esperientzia eta prestakuntza modu argi eta erakargarrian aurkezten, curriculum egoki bat prestatzen, eta enplegua bilatzeko gaur egun erabiltzen diren kanal eta plataformetara modu eraginkorrarekin hurbiltzen.

Era berean, teknologia ekintzailertzarako tresna ere izan daiteke. Ideia bat duen pertsona batek aukera ugari aurki ditzake gaur egun ingurune digitalean bere proiektua garatzeko: negozio-ideia bat landu, bere zerbitzua edo produktua ezagutarazi, presentzia digitala sortu edo online negozio bat abian jarri. Horregatik, digitalizazioaren inguruko proposamenek ikuspegi praktikoak izango dute, teknologia ezagutza teoriko hutsetik harago eramanez eta pertsona bakoitzaren helburuekin lotuz.

Azken batean, digitalizazioak aukerak zabaltzeko tresna izan behar du. Horretarako, Txorierriko Mankomunitatetik profil eta behar desberdinetara egokitutako proposamenak garatzen jarraituko dugu, teknologia pertsonen eskura jartzeko eta inor atzean ez uzteko.

TXORIERRIKO BERBAK

Ama, eta amaren antzekoak

Hankabiko gitxi dira euren ama estimu handitan ez daukienak. Aita be bai, jakina, baina gaur amak ekarriko doguz lerrootara.

Zamudioztar batzuek *amakutxea* esaten deutsie beti amagaz egon gura dauan umeari. Dana dala, *amazuloa* be badinoe, baita Txorierriko ganerako herrietan be. Ipar Euskal Herrian antzeko berbea daramate: *amaziloa*. Gipuzkoan eta Nafarroa, barriz, *amazorroa*. Eta Erronkari aldean *amakoia* inoen.

Hamaika aldiz entzun dogu ama bakarra daukagula, eta ondo jagoteko. Eta, halan da izan, norberak ama bakarra

dauka-eta, baina gehienok amaren *trazea* daukien emakume gehiago daukaguz inguruan.

Goazen lehenengoagaz. Emaztearen edo senarraren amari *amaxea* dinotsie Zamudion eta Larrabetzun; Sondikan eta Loiun, barriz, *aubea*.

Bataioko ama be euki geinke: *amabitxia*. Izen gehiago be badaukaz: *ama besoetakoa*, *ama pontekoa*, *amandrea*, *ugazama*... Kontu ezaguna da gurasoek aukeratzen ebezala aitabitxi-amabitxiak.

Seme-alaba batzuek amatzat hartzen daben emakumea daukie. Txorierri-

amaordea edo *amaordekoa* esaten jako. Horrek be izendapen gehiago daukazan eta hemen: *amaerdia*, *amatzakoa*, *amaizuna*...

Hizkuntza-transmisinoaz gabilzala, gaur egun be jarraitzen dogu *ama-hizkuntza* berba egiten, sarritan aitarengandik be jaso arren ondare hori.

Gizakion ama edo amak euki doguz berbagai, baina ez daigun ahaztu animaliek be badaukiela euren. Gureari men-debaldean *ama* esaten deutsagu, animalienari, barriz, *amea*.

Bakarra ala bat baino gehiago euki arren, zaindu daiguzan amak!

Bigarren urtez, martxan da Irakurketa Klub Feminista

Aurten ere abian jarriko da Irakurketa Klub Feminista, irakurketa eta literaturaren inguruan elkartzeko, iritziak partekatze eta emakumeen ahotsak eta ikuspegiak literaturaren bidez ezagutzeko gunea.

Urritik maiatzera, hilean behin, astearte batean, elkartuko dira parte-hartzaileak, 18:00etatik 20:00etara, Kultur Birkan. Saio bakoitzean, irakurketez gain,

hausnarketarako, solasaldirako eta esperimentuak partekatze tarte izango da.

Ikasturteko lehen saioa urriaren 13an izango da, eta klubaren aurkezpenarekin emango zaio hasiera egitasmoari. Lehen topaketa honetan, parte-hartzaileen literatura gustuak ezagutzeko aukera izango da: etxean zer generotako liburuak irakurtzen dituzten, zer idazle edo obra dituzten gustukoen eta, oro har, zer-no-

lako irakurketa-ohiturak dituzten. Horrela, taldearen interes eta gustuetatik abiatuta, ikasturteko ibilbidea elkarrekin osatuko da.

Irakurri, partekatu eta hausnartu. Aurten ere, irakurketa feminista elkarrekin bizitzeko gonbidapena luzatzen dizuegu. Izena emateko berdintasuna@txorierri.eus helbidera idatzi edo deitu 688654649 telefonora.

GUROT Euskal Tribiala: prest zaude zure ezagutza probatzeko?

gian edo Txorierri bizi edo ikasten duten 16 urtetik gorakoek izango dute aurtengo modalitatean parte hartzeko aukera.

GUROT Euskal Tribiala ez da ohiko lehiaketa bat. Galdera dibertigarrien bidez, norberaren ezagutza probatzeko, gauza berriak ikasteko eta, batez ere, euskaraz jolasten ondo pasatzeko proposamena da. Norberaren herritik eta inguruko erreallitatek hasi eta munduko gai eta bitxikerietaraino, zeren ba al daki norbaitek adibidez zenbat pisatzen duen balea baten bihotzak?, horrelako hainbat galdera agertuko dira gure euskal tribialean.

Gainera, lehiaketa hasi aurretik praktikatzeko aukera izango dute parte-hartzaileek. Horretarako, aplikazioan sartu eta erregistratu besterik ez da egin behar. Izena ematen denetik azaroaren 8ra arte nahi beste galdera erantzun daitezke, azaroaren 9an hasiko den erronkarako prestatzeko.

LEHIAKETA: AZAROAREN 9TIK ABENDUAREN 13RA

Aurtengo lehiaketa azaroaren 9an hasi eta abenduaren 13an bukatuko da. Parte-hartzaileen artean, gainera, 2 opari-bonu zozketatutako dira. Bonu bakoitza 2 lagunentzat izango da eta 2 gau eta gosaria barne hartuko ditu EAEko nekazaritza-turismo batean. Beraz, eman izena, galderak erantzun, eta erakutsi zeure buruari zenbat dakizun! Zure txanda da! Informazio gehiago eta izen-ematea: gurot.eus

GUROT Euskal Tribiala, oraingoan berrikuntza batekin dator. Orain arte gazteei zuzendutako proposamenari jarraipena eman nahi izan zaio

eta orain 16 urtetik gorako herritarrek parte hartzeko aukera izango dute.

Amorebieta-Etxanon, Durangaldean, Getxon, Gernika-Lumon, Enkarterrin, Mun-

T MIKEL REINA BARROS A ANER MENTXAKA ALVAREZ

GORANTZAILEAK Sondikako dantza taldea

Dantzariak baino gehiago

Sondikako Gorantzaileak dantza taldeak 60 urte betetzen ditu. Urte osoan zehar hainbat ekimen antolatu badituzte ere, urriaren 2tik 4ra ospakizun nagusiak elkartuko dituzte. 60 urte dira herritik eta herriarentzat lanean, elkarlanean, hori baita taldearen ezaugarri nagusienetako bat.

Horrelako taldeak aurrera eramateko beharrezkoa izaten da norbanako askoren lana, bo-luntarioa gehienetan, beti ez esatearren. Ezkutuko lana da, ikustaraztea zaila izaten dana, izen propiorik gabe, dena taldearen mesedetan. Baina, kasu honetan, izen-abizenak ere atera dira. Aurpegia eta izenak jartzea ere garrantzitsua delako.

Izaskun Llona Solairi, adibidez, Gorantzaileak dantza taldea da. Gutxi dira taldearen hasieratik mantendu direnak, 60 urte, arin esaten da. 1966an sartu zituzten gurasoek neba eta bera dantza taldean, 4 urte zituen besterik ez. Hain zuzen ere, 1966an eman zituen gaur egungo izenarekin taldeak bere lehen pausoak. Aurretik, bi urte lehenago sor-

tu zuten herriko gazteek Garbiani taldea. Azkenean, 1970erako eman zuen Gorantzaileak dantza taldeak ofizialki izena Euskal Dantzarien Biltzarrean.

Llonak 50 urtez, etenaldirik gabe, parte hartu izan du dantza taldean. Izan ere, dantza taldean sartu zituen gurasoen heriotzak bakarrik eten izan du bere parte hartzea. Noiz eta 50 urteurreneko ospakizunak baino lehen. Orduan, "atsedenaldi bat" behar izan zuen, bost urte eman zituen. Horregatik, 60 urteurrenari "gogo bereziak" dizkio, aurrekoak ezin izan zituelako bizi. "Gurasoei esker ondo baino hobeto dakit zein zailak izan ziren lehen urteak. Ekitaldiekin bakarrik lortzen zuten dirua, batzuetan ikusleen artean txapela pasatzen genuen eta lortu-

takoarekin ordaintzen genituen freskagariak eta itzultzeko autobusak".

Ordutik hamaika ikuskizun egin dituzte. "Oroitzapen ederrak" ditu, batez ere lehenengo Bizkaiko Dantzarien Egunarekin, 1980an ospatu zuten, Deustun. "Baionara joan ginen lehenengo bidaietako batean eta gogoan ditut orduko mugetako kontrol zorrotzak. Beste garai batzuk ziren eta denetarik pasa behar izan dugu". Ordutik, "bilakaera etengabea" bizi izan du Llonak: "Hasieran neskak ginen batez ere, mutil gutxi zeuden, gehiago ziren futboleko edota bestelako kirolekin parte hartzen zutenak. Ondorioz, nolabait bizirauteko eta eskaintza zabaltzeko, neskak izan gara batzuetan mutiletan arropak jantzi eta beraien dantzak egin ditugunak". Parte

Gorantzaileako dantzariak 1965eko Larrondoko jaietan eta 1971ko Gabonetan, Sondikan.

hartzea bilatzen dute, horregatik, dantza batzuetan umeez eta gurasoek parte hartuko dute. Transmisio lana da azken batean. “Horrelakoei esker jende nagusiagoa taldera eta euskal dantzetara itzuli dira, eta gaur egun talde oso polita dago”.

“Dantza, kantu eta orokorrean folklore barik, herria hiltzen da eta Goraintzaileak Sondikan dantza talde bat baino askoz gehiago da, euskal nortasunaren eta ondarearen transmisioaren alde lan egiten duen taldea da”. 60. urteurrenean ez ditu ondoan gurasoak izango, baina bai, ordea, Gurutze Juarros Montero, bere lehen irakaslea, eta berarekin urteurrena ospatzea “ilusio berezia” egiten diola onartu du: “Nire bigarren ama da, nire ama kulturala”.

DANTZA, ODOLEAN

Hain zuzen ere, Juarros dantza taldeko lehen irakasleetako bat izan zen. Honek ere urteak daramatza dantza taldean. “9 urterekin hasi nintzen eta 15 urterekin nire gizona izan zenarekin dantzatzeko hasi nintzen irakasten. Egun batean, sondikohtar bi guregana hurbildu ziren eskatzen ea norbait prest egongo bazen Sondikara joateko euskal dantzak irakastera, eta biok baiezkua eman genuen”.

Llona izan zen bere lehen ikasleetako bat: “Ume berezia zen, harreman ederra

“Hemen ez du inork ordaintzen ez kobratzen. Dena antolatzen dugu gure artean”

sortu genuen”. Juarros betidanik izan da dantzaren “maitale sutsua”, beti mantendu du harremana dantzarekin. Ezkondu zenean, taldea utzi zuen, baina Gorantzailearen 25. urteurrenerako gizona eta bera gonbidatu zituzten, baita 50 urteurrenerako ere. Ordutik, astelehenetan eta eguaztenetan, Bilbotik tren hartu eta Sondikara arte dator dantza egitera. “Dantza egiterakoan, munduko pertsonarik alaiena naiz, ikaragarri gozatzen dut”. Hau da, umetako ilusio hori mantentzen du oraindik. “Dantza nire bizitza da, odolean daramat”.

Hau da, dantza taldearen ametako bat da eta bilakaera handia bizi izan du. Euskal dantzetan dena sortuta dagoenaren ideiarekin aurka, onartu du oraindik ere dantza berriak ikasten dituela: “Dantzak asko aldatu dira, are gehiago orain aspal-

diko dantzak berreskuratzen ari dira: Sagar Dantza edota Esku Dantza. 60. urteurrenerako prestatzen gabiltza dantzetako asko niretzako berriak dira eta ikasi behar ditut, eta horrekin ere gozatzen dut”. Ospakizunei begira, “ilusio eta gogo ikaragarriak” dituela onartu du honek ere.

EZKUTUAN

Izen propio gehiago. Esther Mateos Garcia eta Mireia Madariaga Bilbao, adibidez, dantza taldeko arroparen eta materialaren arduradunak dira. Hain zuzen ere, urteurrenaren harira, “sekulako lana” izan dute. “Azkenean, dantza asko egingo ditugu, dantzari askok parte hartuko dute, bakoitzak bere arropak behar ditu eta hori guztia antolatu beharra dago”. Hori gutxi ez, eta Gorantzaileak dantza taldeak kamiseta berriak jarri ditu salgai eta beraiek hartu dute horren ardura.

Hori bai, egunerokotasunean beraien lana bestelakoa da: “Gure ardura nagusia arropa behar bezala gordetzea eta mantentzea da. Horrela, ikuskizun bat daukagunean dantzariak, prest daukate behar duten materiala dantza egiteko”. Azken batean, kasu askotan, dantza bakoitzak arropa eta material zehatzak behar ditu, eta Mateos eta Garcia arduratzen dira bakoitzari behar duena emateaz

ELORRIETA
INSTALACIONES ELÉCTRICAS

ETXE- ETA INDUSTRIA-ELEKTRIZITATEA
 INSTALAZIOAK, MANTENTZE-LANAK,
 KONPONKETAK...
 MATERIAL ELEKTRIKOA SALGAI

info@elorrietainstalaciones.com 639 582 547
 Uribe kalea 12 behea - Derio 944 540 386

RADIO TAXI FEMADE Zure taxi, Teorierikoa

Zamudio - Derio - Sondika - Lezama - Larrabetzu - Lolu

24h 94 480 09 09

ERRESERBAK:

www.taxisaeropuertobilbao.com

DESCARGA APP-A

TAXI FEMADE

1965ean Desierto Erandion ospatu zen Bizkaiko dantzari txapelketan eta aurtengo Asuako jaietan.

eta gero, itzultzerakoan, beraiek gordetzen dute behar bezala hurrengo dantza bate-rako. Alde horretatik, batez ere ospakizuneko dantzetara begira, asko eskertu dute Txorierriko beste dantza taldeen kolaborazio eta laguntza: “Ez daukagu hainbeste jenderentzako behar besteko materiala eta inguruko herrietakoak laguntzeko prest agertu dira”. Adibide bat, Bizkaiko zinta dantza egiteko 7-8 zutabe behar dituzte, eta Goraintzaileak bakarria dauka.

Eta horrela daramatza Mateosek 30 urte baino gehiago, Garciak “apur bat gutxiago”. Zelan ez, gainontzekoek bezala, lan bolondresa egiten dute. “Nire alaba dantzan hasi zen taldean, eta ordutik hartu nuen ardura. Nire alabak dantzatzeari utzi zionean hemen jarraitu nuen oso eskertuta eta gustora nagoelako taldean. Horrela esperientzia ikaragarria pilatu dut, askotariko egoerak bizi izan ditudalako”, azaldu du beterranak. Dantzariak ere badira, baina taldearen mesedetan laguntzeko beharra izan dute betidanik. “Bakoitzak dakiena eta ahal duena eskaintzen du taldeak behar duen arlo bakoitzean, horrelako lanengatik eta pertsonengatik izango ez bazen, ezingo genituzke 60 urte ospatu”. “Hemen ez du inork ez kobratzen, ez ordaintzen. Dirua emanaldietatik dator batez ere”.

INOIZ BAINO GEHIAGO

Xabier Elexpuru Ibarra lehendakariaren arabera, gaur egun Goraintzaileak taldeak “inoiz baino dantzari gehiago” ditu: 125 inguru. Adin guztietakoak, orain neskak zein mutilak. “Zaila da guztia antolatzea egia esan, ni naiz arduraduna eta koordinatzailea eta guztiei tokia egitea

“Bakoitzak ahal duen neurrian laguntzen du, bestela ezingo genituzke 60 urte ospatu”

eta behar bezala antolatzea ez da erraza. Horrez gain, irakaslea ere banaiz”.

Elexpuru ere, beste protagonistak bezala, dantzaria izandakoa da. 11 urte daramatza karguan, 50. urteurrenareko itzuli zen eta ordutik dihardu lanean. “Ahal dugun bezala egiten dugu aurrera”. Lehen esan bezala, dantza taldean askok dituzte kargu bat baino gehiago, dantzariak izateaz gain noski. “Asko gara eta ez da bat ere ez erraza guztia antolatzea”. Gainera, 60. urteurrenarekin “lan asko” pilatu zaie.

Elexpuru ere bolondresa delako. “Hemen ez du inork ordaintzen ez kobratzen. Dena antolatzen dugu gure artean”. Horregatik, 60. urteurrenarekin egin nahi diote aurre lehenengo, “urduritasun puntu bat” egon badagoelako. “Egunerokotasunean bizi gara, horrela egiten dugu aurrera”.

60. urteurrena ez da bakarrik urriaren 3ko asteburura mugatu, urte osoan zehar ekintza asko antolatu dituzte: dantza plaza gidatua, banako ikastaroa, buruko zapia, gerrikoa, alpargatak eta abarketak jantzeko ikastaroa edota jota eta arin-arin ikasteko tailerrak. “Harrera oso ona izan dute, pentsatzen genuena baino hobea. Sondikoztarrek asko eskertu dute horre-

lako ekintzak antolatzea eta horregatik etorkizunera begira antzeko ekimenak antolatzeko intentzioa daukagu”. Hori jarri dute hurrengo erronka bezala: herritarrengana are eta gehiago hurbiltzea. “Kanpora gehiago atera nahi dugu, doako ekimenak antolatu, ea horrela gero gurengana gehiago hurbiltzen diren”.

Adibidez, urteurrenari begira elizako erreberentzia berreskuratu dute. “Ohi-ko dantzetatik aparte, aintzinakoak ere berreskuratu nahi ditugu, eta nagusiek bakarrik ez, umeek ere dantzatzea, oso politak direlako eta gure artean mantendu behar direlako ondare kultural bezala”.

350 LAGUN INGURU

Urriaren 2tik 4ra urteurrenareko ospakizun nagusiak ospatuko dituzte, Larrabarrena parkean. Egitarau bete-betea antolatu dute. 2025-2026 ikasturte osoa eman dute burubelarri lanean asteburuko antolatzen, ez hori bakarrik urte osoan zehar egindako ikastaroak ere kudeatu beharra zegoen. “Batzordean 6 kide gaude, baina dantza taldeko beste arlo guztietan bezala, bestelako kideen laguntza izaten dugu beti. Azkenean, ez gaude hain ohituta horrelakoak egitera”. Zelan ez, hasteko, kontratazioekin hasi ziren, “gaur egun gero eta arinago hartu behar dira musika taldeak eta horrelakoak. Gainera kontratazioak egitea zailagoa bilakatzen da dirurik ez dagoenean, bestela ez genuke hainbeste arazorik izango”.

Hemen ere hurbilekoenganako keinua izan dute, herritik eta herriarentzako urteurrena baita: “Sondikako edo inguruko musika taldeak ekarri nahi izan ditugu, horrek ere erraztasuna ematen digulako

1991n, taldearen 25. urteurrenean eta Algortan dantzari, 2014an.

harremana zuzenagoa delako. Danel Arteagak, LC27 eta Laguna Crush musikariek girotuko dute, adibidez, bariku gaua”. Egunekeo ekintzetarako ere herriko beste elkarte bidelagunak nahi izan dituzte ondoan txistulariak, Pentagrama, Txuma Olague eta Olague abesbatza, esate baterako. “Gure arteko elkarlana eten-gabea da urte osoan zehar eta gure egunik

berezienean ere gurekin nahi genituen, oso garrantzitsuak direlako guretzat”.

200 inguru dantzarik parte hartuko dute zapatuko zein domekako dantzaldietan. Berezi polita izango da azken eguneko, “egun handia” dela esan daiteke. Aurretik egindako entsegu orokorrak antolatzea ere ez da erraza izan. “Domekan dantzari ohien txanda izango da,

gainontzekoak ohituta gaude gehiagotan dantzatzera, baina nagusientzat beti da berezia herrian bertan jendaurrean dantzatzera”. Horregatik, domekako herri bazkarian, adibidez, 350 lagun inguru elkartuko dira. Horrez gain, “sorpresaren bat edo beste” egongo dela aurreratu dute. Omenaldiak ere, batzuetan, beharrezkoak direlako. ●

Ekin eta ekin 39 urtez. Publikoa, irekia, guztiontzat.

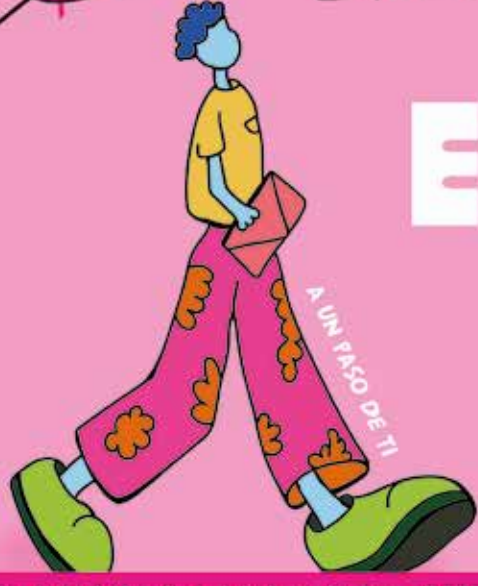
TXORIERRIKO UDAL
EUSKALTEGIA

EUSKARA

PAUSO BATERA

MATRIKULA EPEA
ZABALIK

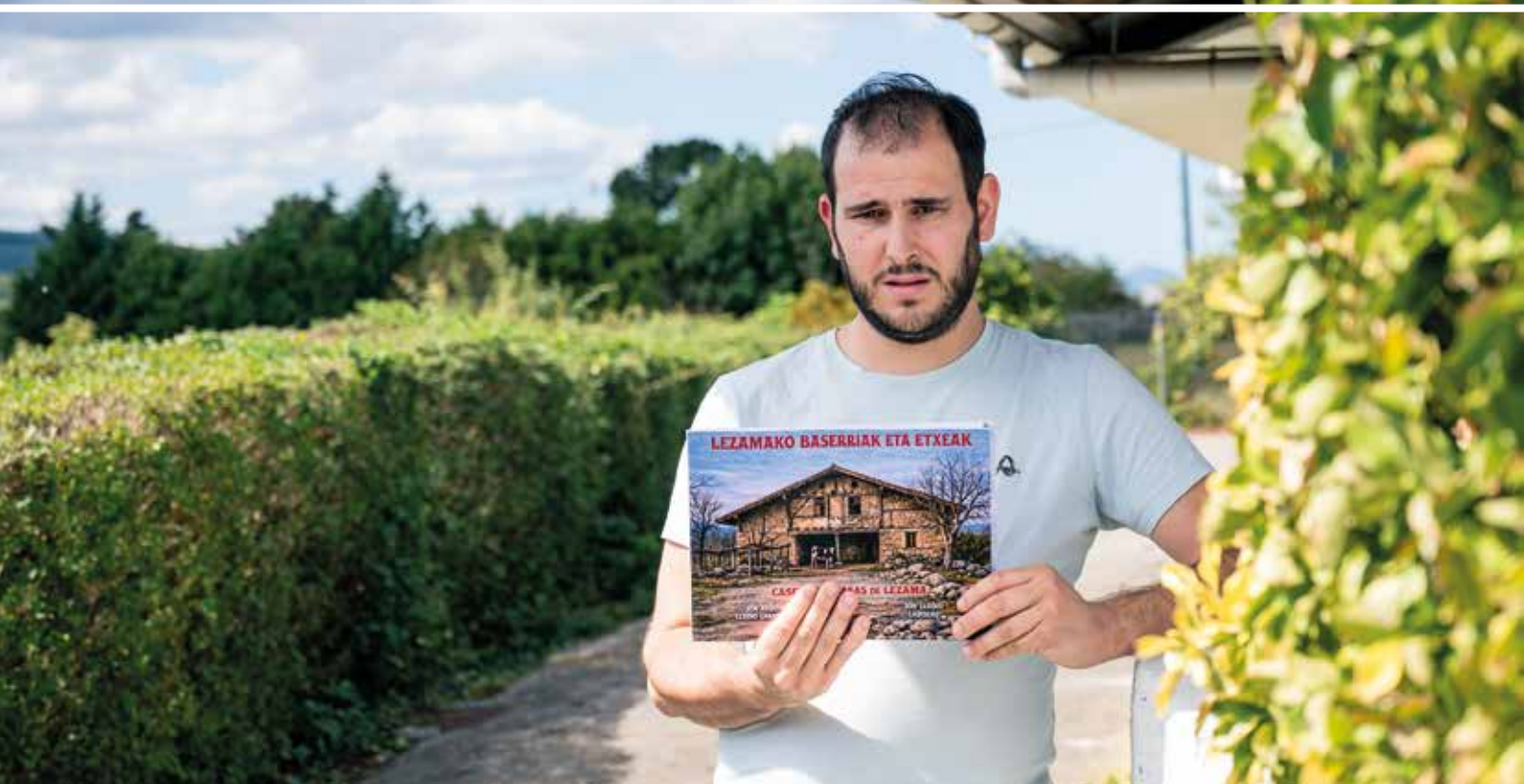

A UN PASO DE TI

Txorierri etorbidea 9, 1. lokala-erdisotoa - DERIO

944 540 062

euskaltegia@txorierri.eus

T MIKEL REINA BARROS

A ANER MENTXAKA ALVAREZ

JON ANDONI LLODIO GARMENDIA

“Lezamarren laguntasun barik, ezin izango nuke liburua aurrera eraman”

Jon Andoni Llodio Garmendiak eta Jon Llodio Ladislaok ‘Lezamako baserriak eta etxeak’ liburua argitaratu dute. Irailaren 18an aurkeztu zuten herritarren artean, Kultura Aretoan. Egileek ehunka argazki batu dituzte, dokumentuak aztertu, herritarren oroitzapenak jaso dituzte, hau da, historia berreskuratzen saiatu dira. Bidean, lagun, familia eta herritar askoren laguntza izan dute.

Nondik dator ‘Lezamako baserriak eta etxeak’ liburua idazteko ideia?

Duela bost urte Zornotzan, bertako baserrien inguruko liburu bat argitaratu zuten. Orduan, nik nire buruari galdetu nion: zergatik ez egin Lezamako etxe eta baserrien inguruko liburu bat? Hori izan zen abiapuntua. Gainera, nire aititeri zin egin nion noizbait Lezamako etxe eta baserrien inguruko liburu bat idatziko nuela. Eta hitzmatea egi bihurtzea lortu dut, kostata, baina lortu dut. Alde horretatik, oso pozik nago.

Ideia izatea gauza bat da, baina gero liburua egin beharra dago.

Bai, horregatik, lehenik eta behin, Leza-

mako Udalera jo nuen informazio bila. Udaletxean artxibo bat zeukaten, argazkiena batez ere, eta hari horretatik tiraka gero eta informazio eta baserri gehiagoren berri izan nuen. Horrela, eta herritarren laguntzarekin, iturri sare handi bat lortu dut eta batzuen eta besteen artean baserrien inguruko xehetasun gehiago lortzen joan naiz. Azkenean, galderak egitea izan da gakoetako bat. Udaletxean bakarrik ez, bestelako artxibo historikoetara ere jo dut, baita Internetera ere, azkenean gaur egun bertan dagoelako ia guztia. Baina dena testua ez izateko, argazkiei ere garrantzi handia eman diet, lehenengo argazki asko lortu ditut eta oraindik zutunik dauden askorekin konparaketa egin dut gaur egungo irudia jarritz. Apurka joan naiz dena lortzen.

Hau da, prozesua luzea izan da. Zenbat denbora eman duzu?

5 urte izan dira. Gainera, ni ez naiz Lezaman bizi, baina aita bai, sagardotegiko jabea da, eta bide horretan ere asko lagundu dit, herrian askok ezagutzen dutelako. Orduan, ahoz aho, Lezaman ezagutzera eman da esku artean nuen proiektua eta asko izan dira bere alea jarri nahian nire aitarengana hurbildu direnak informazioa ematera edo irudiak erakustera. Horrez gain, ofizialtasun baten bila, Euskaltzaindiara jo genuen eta guzti.

Zein izan da prozesua pausuz pausu?

Lehenengo, Lezamako udaletxera jo nuen, bertan, herriko baserrien argazkiak bidaltzeko eskakizun bat egin nuen, eta haiek

Angetu etxea eta Elorriagatikerra baserria.

irudiak bidali ahala, ni sailkatzen joan naiz. Horrez gain, Txatxu Vicario argazkilariaren semeari ere argazki asko eskatu dizkiot. Jesus Beitia edo Maria Antonia Gangetu bezalako lezamarren bitartez ere irudi asko lortu ditut. Bestetik, baserrietara ere joan naiz bertakoei aspaldiko argazkiak eskatzen eta bidez batez, konparazioa egiteko, gaur egungo irudiak hartzen. Lan nahiko osoa dela esango nuke. 8-10 baserriren argazkiak ez ditugu aurkitu, baina norbaitek izaterakoan horiek ere oraindik nahiko genituzke. Kasu askotan, Espainiako Gerra baino lehen botatako eraikinak dira, beraz, zaila izango da.

Dinozunaren arabera, laguntza handia izan duzu prozesu guztian zehar.

Bai, eta oso eskertuta nago, lezamarren laguntasun barik ezin izango nuke liburua aurrera eraman. Gainera, behin lagundu ostean, harremanetan jarraitu dugu eta interesa erakutsi dute liburuaren prozesuan eta azken emaitzan. Kolaborazio sare hori barik, oso zaila izango zen hain liburu zabala idaztea, badagoelako informazio asko artxiboetan edota Interneten ez dagoena. Haiek dira protagonistak.

Ateak zabalik aurkitu dituzu baserrietan, ezta?

Bai. Hasieran, beti da arraroa ezagutzen

ez duzun norbait zuregana hurbiltzea baserriaren inguruko informazioaren bila, baina gero laguntzeko prest agertu dira. Berritot, haiek dira protagonistak, baserri bakoitzaren atzean historia eta istorio bat dagoelako. Eta hori, niretzako, liburu bat baino, katalogo bat dela gehiago. Hau da, nire helburuetako bat zen lezamako etxebizitzaren inguruko erregistro bat izatea, edozeinek erabili dezan etorkizunean. Lanketa hori egiten ari naizela esaterakoan ateak ireki dizkidate eta nire aitari esker beste horrenbeste.

Eta erakutsi zenien liburua aurkeztu baino lehen?

Bai, gutxi batzuei bai eta oso polita eta interesgarria dela esan didate. Gustoko izan dute. Beti da polita zure herriko eta etxeko argitalpenen bat egitea.

Alde horretatik, irakurlearentzat, beti da eskertzekoa testua bakarrik ez, irudi asko egotea, ez?

Bai, hori zen apur bat ideia. Eta ez bakarrik aspaldiko irudiak, batzuetan ezinezkoa izan dela lortzea. Gaur egungo egoera ikusteko eta konparaketa egiteko ere aukera ona iruditzen zait. Argazkiek beti laguntzen dute. Hain zuzen ere, nire urtez politena inbestigazio prozesu hori izan da: aspaldiko argazki bat esku artean izatea, baina koka-

tu behar izatea, eta horretarako herritarren laguntza behar izan dut bidean.

Horrenbeste, memoria lan bat ere bada.

Hori da. Ondare bat izatea nahiko nuke, betirako gordeko den zerbait, eta edozeinek etorkizunean erabili dezakeena. Lezaman, eta beste herri askotan, ez dago horrelako libururik. Lezaman bai egin zutela 2006an toponimiaren inguruko bat, baina orain arte ez zegoen horrelako katalogorik. Azken hilabeteetan ere Fernando Olabarrietaren eskutik Lezamako auzo eta baserrien toponimia ezagutzeko ibilbideak egin dituzte Zorritzketan Euskara Elkartearen bidez. Informazio iturri bat ere bada, honen inguruan gehiago jakin nahi duenarentzat.

Lezamako herriari zure omenaldia dela esan daiteke?

Modu batera bai. Nahiz eta Lezaman ez bizi gaur egun, nire familia bertakoa da, nire sustraiak hemen daude. Batez ere, argazki zaharrei ematen diet garrantzia, lan handia dagoelako atzean. Askotan baserrietan bertan geratzen dira, beste batzuk erre egiten dira Lezamarekin hainbesteko harremana ez duten pertsonengan amaitzen dutelako. Pena bat da, herriarentzako altxorrak dira. ●

Familia osorako kalitatezko ameta, zure esku

ZERBITZU BERRIAK
Logopedia
Podologia
Kiroprasajia

clínica dental
ZAINDUZ
hartz klinika

Txoriemendi etorbidea, 9 - Loroja | Artea enpresa | 48160 DERIO
94 454 01 01 | 657 79 54 45
info@dentalezainduz.com | www.dentalezainduz.com

LEIRE BEGOÑA

ULE-APAINDEGIA

MUNGIALDE ETORBIDEA, 20
48160 DERIO
94 454 26 32

Jarrai jarraituz Facebook-en

Alde-ahaindegia

Mª Antonia Llodio

TXORIEMENDI ETORBIDEA, 6
Tel.: 94 452 02 70

48170 ZAMUDIO (Bizkaia)

Trebatu Txorierrin

Txorierrin bertan hainbat aukera dituzu zure burua trebatzeko eta zaletasunez gozateko

Bertoko soinu-tresnen elkarte

689 246 844

bertokozamudio@gmail.com

Bertokon hainbat musika tresna jotzen irakasten dugu: panderoa (5 urtetik gorakoentzat), trikitixa (6 urtetik gorakoentzat), txalaparta, alboka... Euskal kanten ikastaroa ere eskantzen dugu.

Ikastaro hauek guztiek ikasturte osoa irauten dute eta klaseak astean behin izan ohi dira. Irakasle prestuak dauzkagu eta euskaldunak, horregatik, gure eskolak euskara hutsean eskaintzen dira eta euskal kultura zabaltzea dute ardatz.

Ikasitakoa kalera ateratzea ere bada gure helburuetako bat, halandaze, sarritan herriko zein ingurueta jai eta ospakizunetan hartzen dugu parte, eta primeran pasatzen dugu. Animatu zeu ere!

Lainomendi dantza taldea

lainomendi@gmail.com

1990. urtetik lantzen dituzte euskal dantzak eta euskal kultura Derion. Herriko jai guztietan eta Gabonetan ere dantza egiten dute, ikasitako dantzak jendaurrean erakusteko. Gainera, Bizkaiko Dantzari Egunean parte hartzen dute urtero, eta eskualdeko taldeek antolatzen dituzten agerraldietara ere joaten dira. Era berean, Derioko kultura-taldeek ekintzetan hartzen dute parte.

Lau urtetik gorako umeei, gazteei eta nagusiei tresna ezin hobia eskaintzen diete, euskal giroan eta talde-lanean, euren garapen fisikorako, pertsonalerako eta soziale-rako. Dantza-saioak barikuetan egiten dituzte Kultur Birikan: lau urtetik gorakoak, 17:30ean; 11 urtetik gorakoak, 18:30ean; eta 13 urtetik gorakoak, 19:30ean. Dantzari berriak urriaren 9an hasiko dira.

Satori fitness

690 044 748 · satorifitnes@gmail.com
www.satorifitnessderio.com

Satorin zaintza integralean sinesten dugu: gorputza eta burua. "Bizitza aktibo eta osasuntsua" mantra da gure premisa, eta kirola da horri eusten dion zutabea. Mugimendu kontziente eta egokituaren aldeko apustua egiten dugu, betiere pertsona bakoitzaren beharrak eta gaitasunak kontuan hartuta.

Era askotako talde-eskolak eskaintzen ditugu: Pilates, Yoga, Entrenamendu funtzionala, Hipopresiboak, Osasunerako gimnasia eta Zumba, besteak beste. Emakumeen zaintzan adituak gara eta esperientzia handia dugu zoru pelbikoaren entrenamenduan, patologia hobetzen eta prebenitzen lagunduz entrenamenduaren bidez. Klase pertsonalizatuak eta programa espezifikoak ere baditugu. Kontsultatu gure webgunea!

Larrabetzu eta Derio Musika Eskola

638 707 201
larrabetzume@gmail.com

Txorierrin 50 urteko eskarmentua dutela, hainbat musika-tresna irakasten dituzte: saxofoia, panderoa, eskusoinua, pianoa, txilibista, bibolina, gitarra elektrikoa eta klasi-koa eta bateria, batzuk aipatzearren.

Eskolak bakarka zein taldeka ematen dituzte. Gainera, hizkuntza musikala eta armonia ematen dute lau urtetik gorako lagunentzat. Musika-hezkuntza arautua zein ez arautua eskaintzen dute.

Izar Argia abesbatza akademiaren baitan sortua da eta 30 urte baino gehiago daramatza euskal kantak Txorierriko umeekin abesten eta euskal musika-kultura zabaltzen.

Oakland academia

946 522 857
josu@oaklandzamudio.com

Oakland Zamudioko akademiak ingeles-akademiak hainbat mailatako eskolak eskaintzen ditu, baita ikastaro trinkoak eta enpresetarako ikastaro bereziak ere.

Oakland akademian adituak dira ikasleak Cambridge, First, Advanced, Pet eta Ket tituluak lortzeko prestatzen: % 99k gainditzen dute azterketa.

Akademian, ikasketa-prozesu indibidualizatuen aldeko apustua egiten dute, ikasle bakoitzaren erritmoa eta garapen-prozesua kontuan hartuta. Izena ematea doakoa da eta behin hura emanda hasi daiteke eskola-saioetan parte hartzen.

ZOZKETAK

Aikorren komunitatearen parte izateak saria du. Hilero hainbat sarrera eta opari zozkatuko ditugu gure irakurleen artean. Argibide gehiago: aikor.eus/zozetak

Hontza Museorako sarrerak

Hilero Hontza Museorako sarrera bikoitza!

Zozketan izena emateko azken eguna: **Urriak 11**

JumpYarderako sarrerak

Hilero hilero JumpYarderako sarrera bikoitza!

Zozketan izena emateko azken eguna: **Urriak 11**

Eguneko menua bi pertsonarentzat Baserri Antzokian

Hilero bi lagunentzako menua zozkatuko dugu zuzenean aikorlagunen artean.

Arriagaren aterkia

Familiarentzako musika-ikuskizuna da Arriagaren Aterkia, poetiko eta onirikoa, eta elkarrekin bultzatu dute Arriaga Antzokiak eta Bilboko Koral Elkarteak.

Urriak 18, domeka
Sarrera bikoitza
Arriaga antzokiaren eskutik

Zozketan izena emateko azken eguna: **Urriak 11**

Ura bere bidean 2026

Gure betiko artistak inoiz ez bezala

Urriak 22, eguna
Sarrera bikoitza
Fairsaturday fundazioaren eskutik

Zozketan izena emateko azken eguna: **Urriak 11**

ATZERA BEGIRA

Ez dugu hainbeste atzera begiratuko oraingoan. Duela 35 urte Sondikako tren geltoki berria eraikitzen hasiak ziren, Bidegain etxearen ondoan. Ordutik aurrera, trenak 200 metroko tunel berria gurutzatuko zuen geltoki berrira iristeko. Egun Goigi parkea dagoen lekuan bi geltoki zeuden: 1894tik Lutxanatik Mungiara zihoan trenarena eta 1909tik Lezamatik zetorrenarena. Udal ordenamendu berriak trenbidea lekuz aldatu zuen errepideak gurutzatzen zituzten pasaguneak sahiesteko, besteak beste.

1991

(FOTOGRAFÍA AEREA Y TERRESTRE S. L.)

2026

JONE GOITISOLO URIARTE

Komunitatearen eraldaketarako teknikaria

BATUZ

Memoriatik kantura

Musika gure bizitzen parte dela esan dezakegu, ia ohartu ere egin gabe. Egunerokoari aurre egiten laguntzen digu, ospakizunetan presente dago beti, baita une zailenetan ere. Baina entretenimendutik haratago doa musikaren balioa. Zaindu egiten gaitu, oroitzapenak bizirik mantentzen dizkigu eta pertsonen arteko loturak sendotzen ditu.

Denok bizi izan dugu noizbait abesti batek iraganeko une batera eramateko duen ahalmena. Akorde gutxi batzuk entzutearekin nahikoa izaten da haurtzaroko bizipen bat gogorarazteko, maite dugun norbait gogora ekartzeko edo aspaldiko emozio bat berriz sentiarazteko. Musikak gure memoria pertsonalaren zati bat gordetzen du, eta horregatik askotan babesleku edota bidelagun bihurtzen da.

Baina ez du soilik norbanakoengan eragiten musikak. Herri baten memoria ere gordetzen du. Belaunaldiz belaunaldi transmititutako kantuetan bizimoduak, ohiturak, ospakizunak eta komunitate baten balioak geratzen dira jasota. Liburuetan agertzen ez den historia, herri baten benetako altxorra.

Gaur egun, bizitzeko erritmo azkarrek eta gero eta indibidualizatuagoa den gizarateak arriskuan jar dezakete elkarrekin eraikitako memoria hori. Horregatik da garrantzitsua espazioak sortzea pertsonak elkartu, entzun eta partekatze.

Eta horretan ere musikak badu zer esan handia. Abesteak, sortzeak edo musika partekatzeak edade, jatorri eta bizipen desberdinak dituzten pertsonak elkartzen ditu. Komunitatea egiten du.

Eta ideia horretatik abiatu gara, hain zuzen, Gamiz-Fikan martxan jarri dugun *Hesitik zubira* proiekturako. Herriko memoria historikoa oinarri hartuta, kanta bat sortu dugu Gamiz-Fikako Abesbatza eta Batuz Gizarte Fundazioaren Derioko PAI Bitartean eguneko zentroko eta Gamizeko egoitzako partaideekin batera, prozesuan bertako hainbat norbanako eta agente inplikatur.

Izan ere, Lander Mella fikatarren gidaritzapean, Eperlandako lubakia, bertan gertatutakoak eta herriak sarraski hura nola bizi izan zuen gertutik ezagutu ondoren, Arriera konpainiako Maria Ramirez sortzailearekin, *collage*aren bitartez, gorputzera ekarri ditugu lubakian entzun eta sentitutakoak. Sormen ariketa honek, inspirazio iturri gisa jardun du, gerora, Ainhoa Gorostiaga eta Ibon Larrazabal bertsolari gamiztarrekin batera erditu dugun letrarentzat.

Bide honetan, Mixerabliak talde larrabetzuarrak hitzak dantzan jartzeko doinua oparitu digu eta ahotsak berotu eta abestia grabatzea da orain ikasturtea hastearekin batera emango dugun hurrengo pausoa. Ane eta Maialen Rekalde ahizpa larrabetzuarrak ere bi-

daide izan ditugu prozesu osoan zehar, objektiboaren bestaldetik uneak eta emozioak iruditzen jasotzen. Azaroaren 6an aurkeztuko dira, Fikako eskolatan, herri-memoriatik eta elkarlanean eraikitako sormen prozesu musikal honek biltzen dituen lanak.

Hala ere, benetako ondarea ez da soilik sortutako abestian, artelanetan edo jasotako irudietan aurkitzen, elkarrekin egin dugun bidean baizik. Iragana gogoratzeko ez ezik, oraina elkarrekin eraikitzeak aukera izan baitugu. Eperlandako lubakitik abiatu eta memoria, sormena eta pertsonen arteko loturak uztartu ditugu, musikaren bidez zubi berriak eraikiz. Izan ere, memoria partekatzen denean bizirik mantentzen da eta, ahotsek bat egiten dutenean, komunitatea sendotu egiten da. Horixe da *Hesitik zubira* ekimenaren funtsa: atzoko istorioak gaurko kantu bihurtzea, etorkizunera elkarrekin begiratzeko eta herria eraikitzen jarraitzeko.

Azken finean, musikak badu zerbait berezia: pertsonak hunkitzeko gaitasuna izateaz gain, pertsonak elkartzeko gaitasuna ere badu. Eta komunitate batek bere historia elkarrekin gogoratu eta kantatzen duenean, historia hori bizirik mantentzeko aukera handiagoa du. Musikak, azken batean, ez gaituelako soilik entretenitzen. Lotu egiten gaitu, sendo. Eta abesten duen herria ez da inoiz hilko. ●

Doinu sendagarriak

IRATI GAÑAN RODRIGUEZ
Musikaria eta ikaslea

Imajina ezazu momentu batez ospi-talean zaudela. Ebakuntza bat noiz egingo dizuten zain zaude, eta bada-kizu mina sentituko duzula. Entzungai-luak jarri dizkizute belarrietan eta, be-rehala, hau galdetu dizute: "Zer musika entzun nahi duzu?"

Irudipenak irudipen, gero eta ikerketa gehiagok erakutsi dute musika ez dela mina sentitzen dugun unea jasangarri-ago egiteko entretenimendu hutsa, min hori sentitzen dugun moduan eragin baitezake.

Alabaina, zer da mina, esangura her-tsiari? *International Association for the Study of Pain* (IASP) erakundeak mina "benetako edo balizko ehun-kalteare-kin lotutako esperientzia sentsorial eta emozional desatsegin" legez definitzen du (Raja et al., 2020). Hau da, mina ez da gorputzaren erantzun mekaniko hu-tsa, gure emozioetan ere eragina duelako. Estimulu mingarri bat nerbio-sistematik barrena doa, baina garunak ez du in-formazio hori modu pasiboan jasotzen. Aitzitik, hainbat garun-eremuk (besteak beste, kortex somatosentsorialak, insu-lak, kortex zingulatuak, amigdala eta ga-run-enborreko eremu batzuek) minaren alderdi sentsorial, emozional eta kogniti-boetan esku hartzen dute. Gainera, ga-runak mina areagotu edo murriztu dezake tresna neuronalak erabiliz, bizkarre-zur-muinean transmititzen diren seina-leak modulatu.

Aurrekoaz gain, musika dugu. Musika entzutean, gure garunak ez du 'soinu bat' besterik gabe prozesatzen. Adibidez, arre-tan eta memorian parte hartzen duten sa-reak ere aktibatzen dira. Horrek esan nahi du musikak minaren esperientzian eragin dezakeela hainbat alderditatik ikusita: arreta minetik aldendu dezake, emozioak doitzen lagun dezake, erlaxazioa sustatu eta garuneko sari-sistemak aktibatu di-tzake. Ikertzaileek mekanismo edo tresna horien konbinazioak proposatu dituzte musikak minaren pertzepzioan duen era-gina azaltzeko, nahiz eta oraindik ez den guztiz argitu tresna bakoitzak zer-nolako garrantzia duen (Bradt et al., 2026).

Horregatik, musika ez litzateke mina arintzen duen gozagarri soila izango. Pentsa dezagun abesti ezagun bat entzu-ten ari garela. Melodia ezagutu, hurrengo nota aurreikusi eta letra gure buruan erre-pikatzen dugun bitartean, arreta beste es-timulu zehatz batzuetara bideratzen dugu. Aldi berean, abesti horrek oroitzapen bat ekar dezake edo emozio jakin bat eragin (Howlin et al., 2020). Prozesu horiek guz-tiek minaren esperientziarekin elkarrer-a-gin dezakete. Mina ez baita seinale fisiko hutsa, baizik eta garunak eraikitzen eta modulatu duen esperientzia konplexua.

Edonola ere, musika guztiek balio dute mina baretzeko? Antza denez, ez dago minarako «abesti perfekturik». Ikerketa batzuek musikaren ezaugarriak aztertu dituzte, hala nola tempo, instrumen-

tazioa, melodia edo letrarik dagoen ala ez. 2018ko berrikuspen sistematiko eta metaanálisi batek 85 ikerketa aztertu zi-tuen, eta musikaren erabilerak minaren kudeaketan eragin orokor esanguratsua aurkitu zuen, nahiz eta ikerketen arteko alde handiak egon. Datuak, ordea, ez zi-ren gauza izan mina leuntzen duen mu-sika ezaugarri jakinak zedarritzatzeko (Martin-Saavedra et al., 2018)4.

Agian, geure buruari egin behar ge-niokeen galdera hauxe litzateke: zelan alda dezake musikak gure garunak dara-bilen mina sentitzeko modua?

Zoritxarrez, oraindik ez dugu erantzuna. Badakigu minaren esperientzia ga-runaren, gorputzaren eta emozioen arteko elkarreragin konplexua dela, eta bada-ki-gu musikak sistema horietako hainba-tetan eragin dezakeela. Badakigu, hala berean, musika erabili duten ikerketa kli-niko ugarik arindurak antzeman dituz-tela minaren intentsitateari edo minari lotutako estatusunari dagokienez. Baina ondorioak ez dira berdinak pertsona guz-tiengan, ezta egoera guztietan ere.

Hortaz, ondoriozta genezake musi-karen baliagarritasuna ez datzala mina desagerrarazteko ahalmenean; minaren aurkako jardunean, gure garunak duen erantzun konplexu horretan beste alda-gai bat baliatzeko ahalmenean baizik. Eta agian, horregatik, sendatzeko erabiltzen dugun langaia ez dago botika-kutxan, entzungailu batzuen barruan dago... ●

Sondigarbi
GARBITEGIA

ITURRIGANE, 2
635584941

EGUNERO
8:00-22:00

HARATEGIA
ALBERTO

Arbolantxa, 4
Tel.: 944 520 825
48170 ZAMUDIO

aldeko
hortz klinika
Tel.: 94 454 15 87

Anuska Prieto Aguilar
Odontologoa

Uribe 7, behea
48160 DERIO (Bizkaia)

—Especialitate guztiak
zentro bakar batean
—Aurrekontua doan

—Especialitatea:
umeak

1 Vasco-Navarro trenaren museoa

2 Lizartzako igerileku naturala

IÑAKI OLABARRIETA
JOSE ANGEL MENTXAKA

MENDITIK PATXADAZ

Pierola

Pierola entzunez gero, Arabako Errioxako ardo ezagun bat etorriko zaio burura baten bati. Arabara goaz, bai, baina Mendialdera: Antoñana herri politaren inguruetara. Bertatik hasiko dugu hamahiru kilometro eskaseko ibilbide erreza, Pierolako komentu abandonatutik igaroz.

Antoñana herrian, bide bazterrean, tren bagoi batzuk daude geltokia izandako eraikinaren ondoan. Autoa bertan utzi, eta bagoietara sartu gara. Turismo bulegoan, Araba Mendialdeko informazio ugari dago eta Vasco-Navarro trenaren (trenico) historia ere bertan ezagutu daiteke. Garai batean, Bergara eta Lizarra lotzen zituen trenbide honek. Gaur egun, bide berde bezala dago eraldatuta gehiena. Ibilbidea hasi dugu, Kanpezurantz doan antzinako trenbidetik. Zuhaitzen artean doa, zuzen luze-luzeak, eta jakina, inolako aldapa barik. Ega ibaia gainditzeko zenbait zubi daude, eta hiru kilometro eta erdira, apur bat desbideratuz, Lizartzako igerileku naturala ikusi daiteke, leku freskagarria uda partean.

Aurrera jarraitu dugu, eta Kanpezu parean (herri interesgarri hau beste une baterako utziko dugu) trenbide zaharra utzi, eta ezkerretara egin dugu errepedetik, oso distantzia laburra, zeren ezkerretara berriro komentuko bidea markatzen duen seinalea dago. GR1eko marka zu-

ri-gorriak ikusten dira, eta hauek jarraitzea besterik ez da behar. Laster asfaltoa amaitu eta pista zabal batek, iparralderantz, mendirantz eraman gaitu. Goian, Hornillos mendia ikusi daiteke, beheago harkaitzen horma luzea, eta honen azpian, zuhaitzen artean, Pierolako kanpandorra. Bertara helduta beste garai batean komentua izandako eraikin handitik asko ez dela gelditzen konprobatu dugu. Gehiena jausita dago, eta landaretzak estalita. XI. mendetik dokumentatuta dago Pierola, XV. mendean frantziakotarrak ezarri ziren bertan, eta XIX. mendean abandonatu zuten.

Goiko aldera igaro eta errez aurkitu dugu ezkerretara itzultzeko pista, marra zuri-gorriak jarraituz beti. Pista erosoek, gehienetan zuhaitz artean beherantz, Antoñanara eraman gaituzte. Herrira sartu baino lehen, XIII. mendeko Landako Ama Birjinaren ermita bisitatu dugu, badu zeozer erromanikotik, gehiengo berriztuta egon arren. Ostean, beste garai batean guztiz harresituta egon zen Antoñana ederrean sartu gara. Oraindik ikusi

daitezke harresia izandakoren tarte asko, dorretxea, kale estu eta ederrak, garbitokia, kartzela izandakoa... Aipatzekoa da ere Xabier Santxotena eskultore nafarraren bi obra daudela herrian zehar: *Iditu*, horma batean aurrean eta *Lamia*, azken hau garbitokian. Herriko txokoetatik lasai paseatu ostean, erreka ondoko pasabidetik bidea gurutzatu eta hasierako apartalekura heldu gara.

Antoñanan egonda, merezi du beste txango batzuk aipatzea. Iparraldetik Aguake ur-jauziraino joan etorria, erreka ondotik 6 kilometro inguruko paseo ederra. Iparralderago, autoz joan daiteke, Oteoko errota izandakoa eta bere atzeko ur-jauzi ederra. Hegoalderantz eginez, Izki parke naturalerantz, Antoñanako hagin erraldoi eta enblematikoa dago, Euskal Herriko handiena ei dena. Gertu ere Fausto Labradoren gorpu ustelgabekoa ei dago Buxandan. Alguairekoa zen (Lleida) eta legendak dionenez, hil ostean zaldi gainean jarri eta libre utzita jausten zen lekuan lurperatzeko agindua emana zuen. Buxanda da leku hori. ●

3 Pierolako komentua

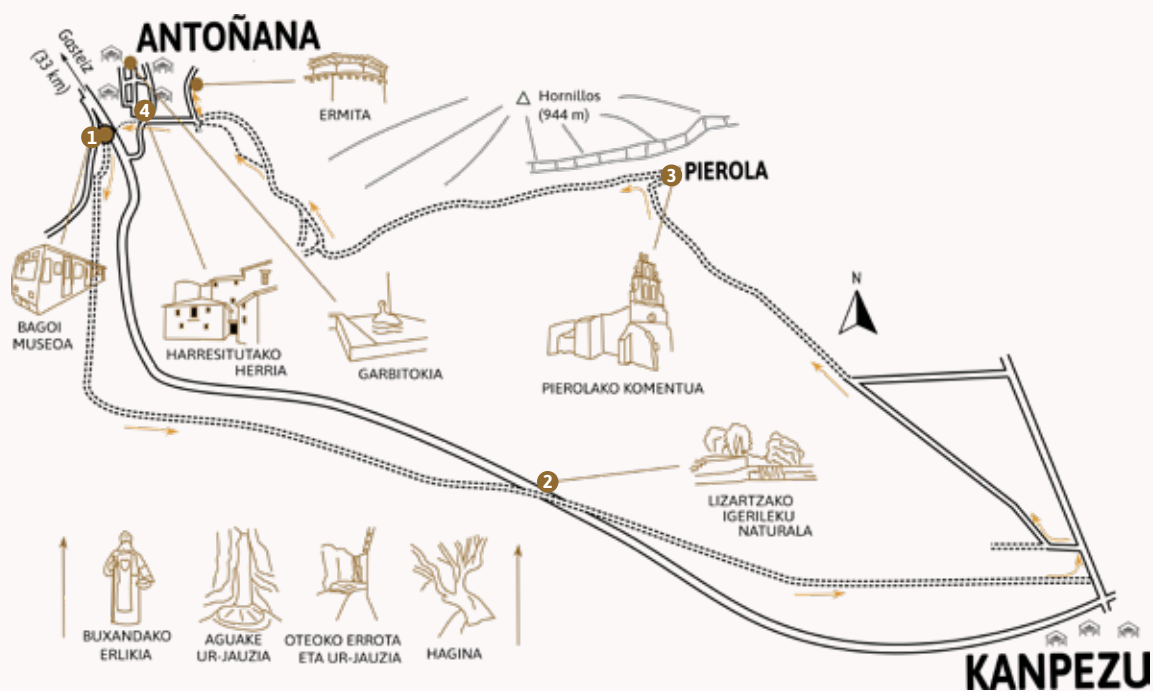
4 Antoñanako herri harresitua

Ibilbidea

Distantzia: 12,6 km

Desnibel positiboa: 148 m

Eskuratu
hemen
ibilbidearen
track-a

Ama
ileapaindegia

Asteartea-ostiralea:
9:00-19:00
Laburunbata:
8:00-13:30

Urbe plaza, 1 behe
Zamudio
944 520 419

WIKIMEDIA / BALAJIJAGADESH

ESTITXU PÉREZ CASTRO

✉ txiribita_mundi

HERBARIOA

Kaputxina

Tropaeolum majus L. Jatorriz Hego Amerikakoa da, XVII. mendean sartu zen Europan, eta berehala zabaldu zen bere laborantza, batez ere landare apaingarri gisa. Landare igokaria da, eta benetako alfonbrak sortu ditzake okupatzen dituen eremuetan. Zenbait lekutan inbaditzailea ere izan daiteke, bertako flora lekuz aldatzen baitu. Hostoak biribilduak dira, 15 zm-ko diametro-rainokoak eta berde kolorekoak dira, horixka puntuekin. Loreak handiak dira, laranja kolorekoak.

Kaputxina udaberrian eta udan loratzen da, baina toki batzuetan askoz lehenago hasi daiteke. Landare jangarria eta sendagarria da, eta sukaldean zein osasunean baliatu daiteke. Kaputxinaren zati erabilienak loreak eta hostoak dira.

SUKALDEAN

Hostoak eta loreak jangarriak dira, eta zapore pikante eta aromatikoa dute, berroaren edo ziaparen antzekoa; kozi-natuta (sopei erantsita) edo gordinik jan daitezke entsaladetan, hosto-eskukada bat beste landare batzuekin nahastuz eta loreekin apainduz. Ozpinetan, pestoetan edo saltsetan ere erabiltzen dira. Heldu gabeko fruituak kaparren ordezkot gisa erabil daitezke, ozpinetan eta gatzetan beratuta.

EZAUGARRI MEDIZINALAK

Kaputxinak propietate antibiotikoak, antifungikoak, antibiralak, baltsamikoak, es-

pektoratzaileak, diuretikoak, araztekoak eta aperitiboak ditu.

Arnasketa, gernu edota larruazal infekzioak tratatzeko erabili daiteke, baita odol zirkulazioa hobetzeko, giltzurrun kalkuluak prebenitzeko eta toxinen organismoa garbitzeko ere.

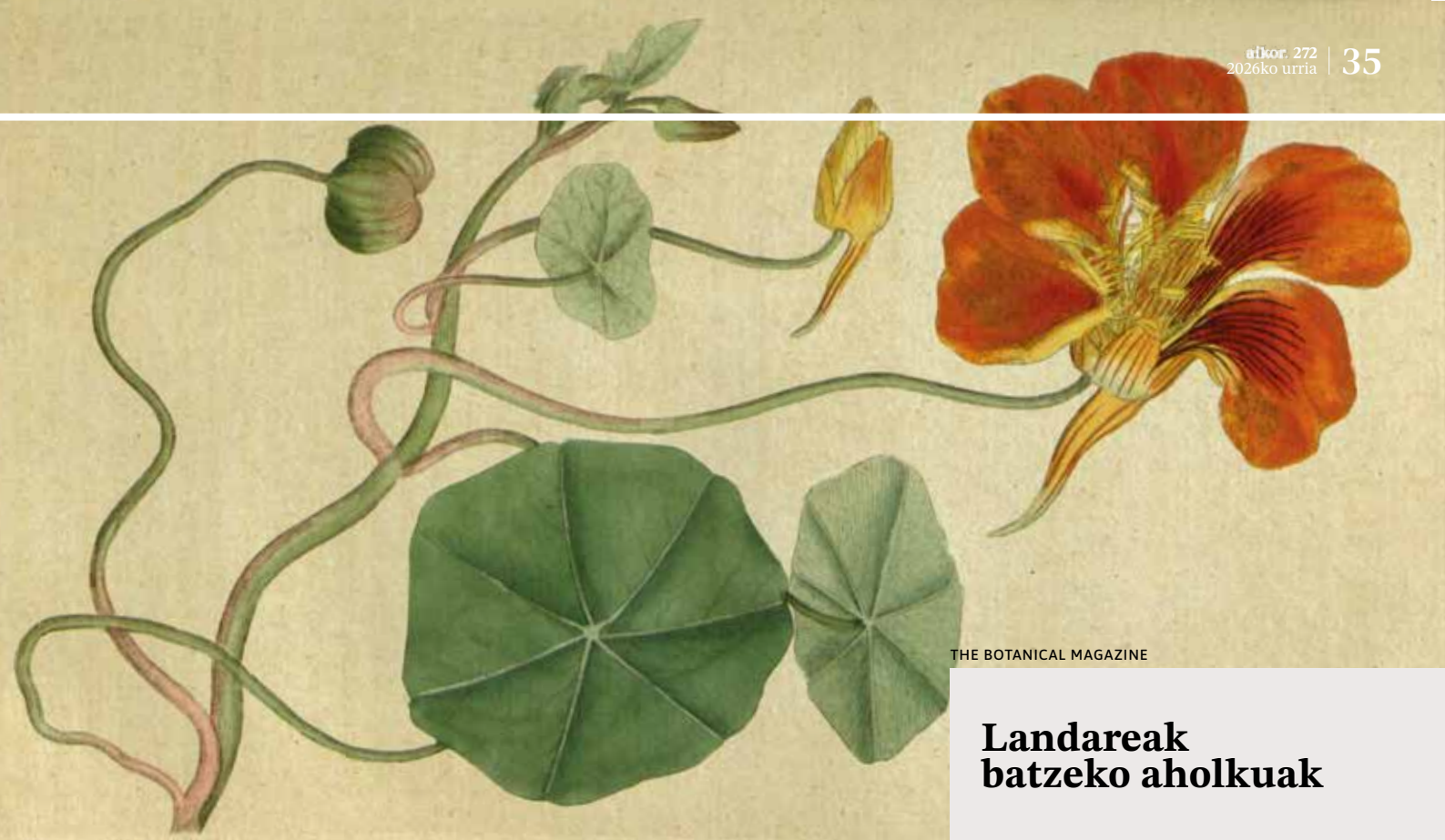
ERABILERAK ETA ONURAK

Kaputxinak honako onura hauek ditu osasunerako:

- Gernu infekzioa: Bere propietate diuretikoak baliagarriak dira gernu infekzioak tratatzen laguntzeko, gernu ekoizpena estimulatzeko baitute, mikroorganismoak kanporatzen lagunduz.
- Likidoak atxikitzea: Bere propietate diuretikoari esker, likidoak gernuaren bidez kanporatzen dira, eta horrek gorpuzaren likidoen atxikipena eta gorpuzaren hantura murrizten ditu.
- Arnasketa arazoak: Efektu espektortzailea eta antitusiboa du, eta arnaske-

ta arazoei aurre egiten laguntzen du, hala nola eztula, gripea, hotzeria edo bronkitisa. Gainera, kaputxinan dagoen C bitaminak arnas sistemako zelulak erradikal askeek eragindako kalteetatik babesten ditu, eta horrek bizkorrago errekuaratzen lagun dezake.

- Eztarriko mina: Kaputxinako loreek, freskoak murtzikatzen direnean, eztarriko mina arintzen lagundu dezakete, analgesiko eta mikrobioen aurkako efektuari esker.
- Zaurien orbaintzea: Kaputxina aberatsa da C bitaminan eta flabonoidean. Substantzia horiek propietate antioxidatzaileak dituzte, erradikal askeek eragindako kalteak prebenitzen dituzte eta zauriak, ebakiak edo larruazaleko urradurak orbaintzen laguntzen dute.
- Eskorbutoa: C bitaminaren eduki handia duenez, erabilgarria da eskorbutoa tratatzeko, bitamina horren urritasunak eraginda. Beraz, landare ona da dietari gehitzeko.

THE BOTANICAL MAGAZINE

Landareak batzeko aholkuak

- Jateko gogorik eza: Gosea handitzen laguntzen duten propietate aperitiboak ditu.

ERABILERA KOSMETIKOAK

- Kaspas: Bere ezaugarri antifungikoei esker, onddoen garapena saihesten du, horiek baitira askotan kasparen kausa.
- Ilea erortzea: Kaputxinak ile erraboi-laren jarduera estimulatzen du, ilea ez erortzeko eta ilea hazteko.
- Larruazaleko arazoak: Bere propietate tonikoak, antimikrobianoak, antiseptikoak eta antioxidatzaileengatik, larruazaleko arazoaren tratamenduan laguntzeko erabili daiteke, hala nola, psoriasis, ekzema, aknea edo furunkuluak.

Infusioa: Irakindako ur katilu bati, moztutako landarearen koilara txiki bat gehitzen zaio, estali eta utzi bertan 10 minutuz. Egunean 2 edo 3 katilu hartu daitezke. Infusio hori larruazaleko ebakiak edo urradurak garbitzeko eta ile marruskadurarako ere erabili daiteke.

ORTUAN

Landatzeko landare oso erraza da, ez baitu zainketa handirik behar, ezta lurzoru oso emankorrik ere. Izan ere, gehiegi ez ongarritzea gomendatzen da, loreak baino hosto gehiago sortu baititzake. Leku eguzkitsu bat eta neurritzko ureztatze bat besterik ez du behar, lurra putzuz bete gabe.

Oso erabilgarria da baratzeke izurriteei eta gaixotasunei aurre egiteko: Alde bate-tik, uxatu zorriak eta euli zuriak, usainari eta zapore minari esker. Bestalde, intsektu onuragarriak erakartzen ditu, hala nola erleak, marigorringoak eta sirfidoak.

KONTRAINDIKAZIOAK

Ez dute haurrek erabili behar, ezta gastritis, urdaileko edo hesteetako ultzerak, hipotiroidismoa, bihotz-gutxiegitasuna edo giltzurrun gutxiegitasuna duten pertsonak ere. Era berean, haurdun dauden edo bularra ematen ari diren emakumeek ez dute kaputxinarik kontsumitu behar, ez baitakite zer ondorio izan ditzakeen haurraren. ●

Orokorrean: hartu ondo ezagutzen duzuna; hartu neurritz eta soilik lekuan asko badaude; ez eraman dena, utzi beti zerbait; hartu bakarrik erabiliko duzun landarearen zatia; ez atera sustraitik, moztu ondo hazten jarrai daitezen; ez moztu loreen %20 baino gehiago, zuhaitzak edo zuhaixkak badira; hartu bakarrik erabiliko duzuna, geroago itzuli ahal zara, edo beste leku batzuetara joan; ez jaso gune babestuetan edo parke naturalatan.

Non: larreetan eta autorik pasatzen ez den bide-ertzetan; goldatu gabeko basoetan; toxikorik erabiltzen ez den ortuetan eta lorategietan; INOIZ EZ areketan, fumigatutako landetan eta ibaiertz kutsatuetan.

Noiz: goizean, ihintza sikatu ondoren; hartu hostoak erabiliko ditugun egunean bertan; hartu loreak goizean eta sustraiak arratsaldean; landareak gorde edo sikatzeko, hobe da ilbehera denean jasotzea.

Materialak: eskularruak, artaziak, paperezko oihalezko poltsa, zumezko saskiak...

**sarraila-denda
Txorierri**
ADITJAK SARRAILAGINTZAN ETA SEGURITASUNEAN

Alain Pomposo Zarate info@cerrajerlatxorierri.com
605 100 800 www.cerrajerlatxorierri.com

PATXI
OSTALARIETARAKO ZERBITZU INTEGRALA

40 URTE ZUGANDIK GERTU

www.patxikoop.eus

Neimber Poligonoa / Etxezarre 4, 48170 / Zamudio / 944 522 587 / info@patxikoop.eus

**ZAMUDIO
Loteria Nazionala**

Leizaola L. plaza, 7
Tel.: 94 452 09 59
loterias.zamudio@gmail.com

SUKALDARITZA

Txahal katxopoa urdaiazpiko eta gaztaz betea

Bidegorri kafetegi tabernaren errezeta

OSAGAIK (2 PERTSONENTZAT):

- 2 txahal xerra handi eta mehe.
- 4-6 urdaiazpiko xerra
- Gazta: Mozzarella eta Edam.
- Irina.
- 2-3 arrautz
- Ogi birrindua
- Gatz apur bat eta piper beltza.
- Oliba edo ekilore olio

ERREZETA

1. Jarri xerrak sukaldeko paper gardenaren artean eta jo astiro mailu batekin (edo antzerako zerbaitekin. Horrela, haragia zabaldu, findu eta askoz samurrago geratuko da.

2. Gehitu piper beltz pixka bat eta gatz gutxi (kontuz, urdaiazpikoak badu eta!).

3. Jarri xerra bat mahai gainean. Jarri gainean urdaiazpiko xerra batzuk eta, horren gainean, gazta. Saiatu dena er-

tzetara gehiegi ez hurbiltzen, gero ondo ixteko.

4. Estali dena bigarren xerrarekin. Sakatu ondo ertzetatik hatzekin, gazta frijitzerakoan kanpora irten ez dadin.

5. Pasa katxopoa lehenik irinatik.

6. Ondoren, sartu arrautza irabiatuan.

7. Azkenik, pasa ogi birrindutik.

8. Sartu katxopoa hozkailuan 10-15 minutuz. Horri esker, gogortu egingo da

eta ez da apurtuko frijitzean.

9. Berotu olio ugari zartagin handi batean. Oliba oso bero dagoenean, sartu katxopoa eta utzi 2-3 minutu alde bakoitzetik.

10. Atera plater batera sukaldeko pape-rarekin, olio soberakina kentzeko.

Bidegorrin, patata frijituekin eta piper gorriekin lagunduta zerbitzatzen dute.

Bidegorri kafetegi taberna

Bidegorrik egunero zabaltzen ditu bere ateak. Goizetan askotarikoak eskaintzen dituzte gosarietatik, pintxoetara baita tortilla eta sandwich mota asko ere. Egunero ematen dituzte bazkariak eta afariak: errazioak, entsaladak, plater konbinatuak, bokatak, hanburesak, sandwichak eta txakur beroak. Frappéak eta konbinatu bereziak ere dira euren bereizgarri. Athleticen partiduak ikusteko toki ezin hobea!

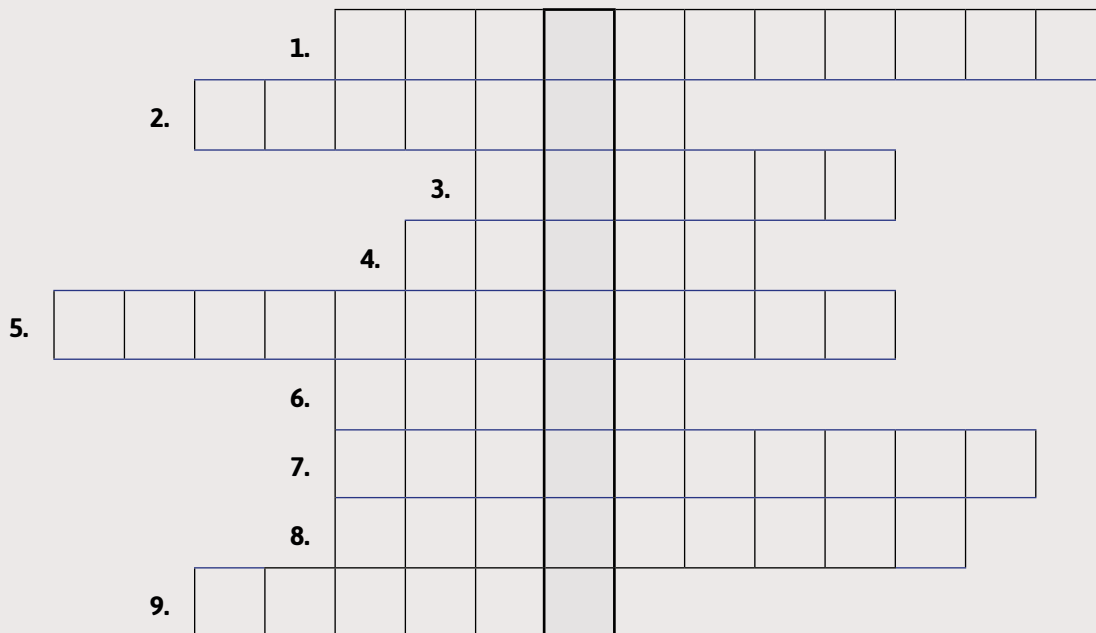
Astelehenetik domekara 08:00 - 00:00
Bazkariak 13:00 - 16:00
Afariak 20:00 - 23:00
(Afariak bariku eta zapatuetan 00:00ak arte)

Txinbo kalea, 9
Zamudio · 944 522 675
www.cafebarbidegorri.com

DENBORA-PASAĖ

GURUTZEGRAMA

Egunean zauze Txorierriko albisteetaz? Bete gurutzegrama eta ezkutuko hitza aurkitu.

1. Zein taldek eskatu die Derioko eta Loiuko udalei panpako luma erabat desagerraraztea?
2. Zein dantza taldek ospatuko du bere 55. urteurren jaia urriaren 17an?
3. Nor izendatu da txapeldun makina modalitatean, Euskal Herriko II. Ardi Moztaileen Txapelketan?
4. Nora joateko sarbidea dio Lezamako Udalak bide publikoa dela?
5. Zer ospatuko dute lezamarrek urriaren 24an?
6. Zer antolatu du Larrabetzuko Gurrupide Elkartek urriaren 18rako?
7. Non lehiatu du Goiherri sokatira taldeak Munduko Txapelketa?
8. Nori egin diote harrera eta omenaldia Derion ortzadar mailota lortu eta gero?
9. Zein enpresatan hasi dute greba mugagabea?

SUDOKU ERRAZA

6			5		3			4
	3	1			4	2		7
5		9						3
			4	6	9	8		
				8				5
						1	9	
9		8				5		
			1				2	
		5	9	2	6		7	

SUDOKU ZAILA

			6			4	8	9
6	4						5	
	2			4				
					5	8		3
1	8					9	2	4
	7			2		1		
		8		9			4	
					7	2		8
		3						1

URRIKO AGENDA

2, 3 eta 4

Derioko San Migel jaien bigarren asteburua

2, barikua

16:00 **Erromeria Dantzak** DERIO Kultur Birikan

19:30 **Macadam Farmer** taldearen kontzertua ZAMUDIO Leizaola plazan

3, zapatua

16:00 **Erromeria Dantzak** DERIO Kultur Birikan

7, eguaztena

18:00 **Hilekoari buruzko tailerra** LEZAMA Eskoletan

8, eguena

Ipar Alde Abesbatza, pintxo-potean DERIO Goiko tabernetatik

9, barikua

18:30 **Euskal Transfeminismoa** hitzaldia LARRABETZU Goikointxurreta gelan

14, eguaztena

17:30 **Altxa Burua** taldearen hitzaldia LARRABETZU Eskoletan

15, eguena

19:00 **Lireraturaz berbetan: Danele Sarriugarte** LARRABETZU Goikointxurreta gelan

16, barikua

16:00 **Erromeria Dantzak** DERIO Kultur Birikak

21:00 **Bertso afaria Etxahun Lekue eta Jon Maiarekin** LARRABETZU Hori Baien

17, zapatua

Hiru Bat Dantza Taldearen 55. urteurreneko jaia ZAMUDIO Ikusi 9. orrialdea

Bertoko produktuen azokaren harira, sukaldaritza tailerra LARRABETZU

16:00 **Surf ikastaroa, Bakion** Berbalagunek antolatuta

21:30 **Orquesta Panorama** ZAMUDIO Bidekoetxe parkean

18, domeka

11:00 **Bertoko produktuen 27. Azoka** LARRABETZU Plazan

19, astelehena

16:30 **Nagusientzako adimen artifizialaren hastapenei buruzko tailerra** DERIO Kultur Birikan

22, eguena

Liburutegien egunaren harira, irakurraldia liburutegian LARRABETZU Angulerin

Ipar Alde Abesbatza, pintxo-potean DERIO Goiko tabernetatik

23, barikua

16:00 **Surf ikastaroa, Bakion** Berbalagunek antolatuta

18:30 **Amatasuna eta feminismoa** hitzaldia LARRABETZU Goikointxurreta gelan

24, zapatua

Lezamako III. Kintada Eguna LEZAMA Ikusi 5. orrialdea

25, zapatua

Larrabetzun Bagabiz LGB aurkezpena LARRABETZU Plazan

26, astelehena

16:30 **Nagusientzako adimen artifizialaren hastapenei buruzko tailerra** DERIO Kultur Birikan

30, barikua

17:30 **Quintanar de la Sierrara perretxikotan irteera** ZAMUDIO

31, zapatua

Arimen Gaua ZAMUDIO

Akarbaltz gaua LARRABETZU

GORANTZAILEAK DANTZA TALDEAREN URTEURRENA

2, barikua

18:00 **Potx eta Lotx Lagunetik Topa!**

20:30 **Danel Arteaga**

22:00 **LC27**

00:30 **Laguna Crush**

02:00 **Musika txosnan**

3, zapatua

13:00 **Barakaldoko gaiteroak eta erraldoiak**

18:30 **Oraingo dantzarien erakustaldia**

23:00 **Seittun**

02:30 **DJ Ibai**

4, domeka

12:00 **Beteranoen eta oraingoan dantza alardea**

15:00 **Herri bazkaria**

17:30 **Eingo taldea**

LANBIDE HEZIKETAN PLAZA BILA?

Garaiz zabiltza, eman izena!

C GRADUA - ZIURTAGIRI PROFESIONALA

ERDI MAILAKO ZIKLOAK

GOI MAILAKO ZIKLOAK

INFORMAZIO GEHIAGO
94 403 40 60

IKASTOLAK

EKOPLANAK

2026

familia artean

Uribeko Ekoplanak jasagarritasun eta aberastasun kultureko mundu oso bati ateak irekitzen dizkigun programa da. Aukera ezin hobe aurkeztzen digu familiartean herrietara txangoak egiteko eta hainbat ekoizpen zentrotara bisitak egiteko.

BISITA GIDATUAK

11:00

1€

IRAILA

19 **MARURI-JATABE**
Istorioak Jataren azpian.

26 **URDULIZ**
Harrizko tenplua.

27 **OLATXUKO LABOREAK (GAMIZ-FIKA)**
Baratzezaintza, frutazaintza eta barazki kontserbagintza. Produktuen dastaketa.

EUSKERAZ

URRIA

3 **LEMOIZ**
Urizarmendiren babesean.

4 **FRUIZ**
Iraganeko estelen bila.

10 **VIVEROS ETXEBARRIA (GATIKA)**
Bertako fruta-barietateen laborantza.

17 **ARDEO (GATIKA)**
Behi-haztegia.

18 **GAMIZ-FIKA**
Osteratxo bat landazabalean.

24 **OTUMETXUKO LABA (MEÑAKA)**
Okindegi eta gozotegi artisaua.

Izena eman:

uribe.eu/ms

